

N

3

40 SÄNTI

ILU

MAGASIN

SISUST:

ILUDUSVÕISTLUS.

Elust ja kultuurist.

EESTI ILUSAMAID NAISI.

Abieluprobleeme.

ILUDUSKABINETIS.

O, sofe mio.

Vaim, mis viis endatap-
misele.

Jrene Merriam (romaan).

Eesti kunsti.

KUIS „VALMIVAD“ ILU-
DUSED?

Iludusvõistluse number.

Tähelepanu!

Restoraan HIPPODROOM

Paldiski mnt. 50 :: Kõnetraat 29-06

Avatud ka talvekuudel

MAITSVAD SÖÖGID

Kodu- ja väljamaa

VEINID JA LIKÖÖRID

Lähem ja kättesaadavam väljasõidukoht

Mööbli- ja peeglikauplus

H. Mõistlik

Väike Karja tän. 1, äri 1

Soovitab oma ärist kõiksugu
mööbleid ja peegleid

:: Odavad hinnad ::

Pikaajaline järelemaks

**H. Mõistlik, V. Karja 1,
äri 1.**

Iludusvõistlus seltskondlikul pinnal.

PREEMIAID JUBA 3500 Kr. UUSI
PREEMIAID TH. LUTSU FILMITÖÖSTU-
SELT, R. VIIDERMANNI MOEÄRILT, P.
EICHELMANNI KULLASEPAÄRILT.

Suur propaganda võimalus Eestile välismail.

„Ho“ algatatud tänavune iludusvõistlus eesti naistele, on juhitud tõsisest soovist — leida meie kannitartide keskel tõeline ilusaim, kes kõikipidi vääriks ilusaima eesti naise nime. Et see suur ülesanne lahenduks kõigiti õnnelikult, selleks on võistluse ümber koondunud kompetentsemaid ja autoriteetsemaid tegelasi koosvõistluskonna esindus. Lähemal ajal on esindase koosolek, kus otsustatakse jury küsimus ja määratakse kindlaks valimise moodus. Nii sünnib tänavune valimine täiesti laiaulatuslikul seltskondlikul pinnal.

Kiri Pariisist.

Võistlus on juba haaranud daamide tähelepanu ülemaailses ulatuses. Pea igast kodumaa nurgast on tulnud võistluseks iluduste pilte. Nii on toimetuses registreeritud võistlusest osavõtjaid seni Pärnust, Narvast, Abjast, Tartust, Tallinnast, Lihulast, Rakverest, Valgast, Tapalt, Viljandist, Nõmmelt, Paidest, Haapsalust, Jõhvi, Suure-Jaanist jne. Kirju soovide ja nõuküsimistega voolab toimetusse igapäev; eriti elavalt võtavad meie lugejad osa hääletusest. Pariisist neil päevil saabus meeldiv kiri: üks väliseestlasi, asukohaga Pariisis, tervitab iluduskuninganna kandidaate ja ütleb end hellitavat lootusega — näha õnnelikku valitud oma isikliku silmaga Pariisis, või mõnes teises Euroopa keskuses. Lubab omalt poolt teha kõik, et Pariisi seltskonna poolt, kellega tal olevat häid sidemeid, ilusaim eestlanna leiaks väärika vastuvõtu. Lõppeks tähendab: „Teie, kodumaalased, vist ei suuda uskudagi, milliseks mõjuvaks propagandaks Eestile osutuks Eesti iluduskuninganna esinemine välismail!“

UUTE VÄÄRTUSLIKKUDE AUTASUDENA

ilutartile on meil hea meel siinkohal mainida eestkätt meie parima filmitöösturi Th. Lutsu kõrgeväärtuslikku preemiat. Nimelt

VALMISTAB HRA LUTS LÖPPVÕISTLUSELE PÄASENUD ILUDUSIST FILMI

ja annab võimaluse ilutartidel esineda oma tulevastes filmides.

Ühenduses sellega tuleb võistluse lõppedes valmistamisele

suurem film-draama kõikide iluduste osavõtul.

Teisteks osalisteks on meie vilunudad näitlejad ja tüüpilisemad tegelased. Kuna mõni võistlus meil on lõppenud filmijandiga, siis seekord on rakendatud kõik paremad jõud selleks, et 1930. a. iludusvõistluse lõpp oleks soliidne ja mõjuv, seda enam, et filmid lähevad välja maailma.

R. Viidermanni moeäri S. Karja t. — soliidsemaid moeärisid pealinnas, õieti hinnates kübara esmajärgulist fähtsust daami riituses, palub oma äri preemiانا Eesti ilutari vastuvõtta.

AASTA LÄBI HOOAJA KÜBARAD.

P. Eichelmanni lugupeetud kullasepaäri, V. Karja t. 2 — omalt poolt tahab meeleldi ehtida iluduskuniganna lauda. Seepärast lra Eichelmann asetabki ilutari lauale

VÄARTUSLIKU HÖBEDASE LAUAGARNITUURI.

Seega ulataks preemiate kogusumma juuba üle 3500 krooni.

Daamidele teadmiseks

kordame veel kord võistlustingimusi:

Võistluse esimene periood — piltide vastuvõtt, on praegu. Päevapiltlik ülesvõte, vähemasti postkaardi suuruses, saadetagu „Ilo“ toimetusse Tallinn, postk. 135, „Iludusvõistlus“. Saadeti kandku märgusõna ja lisaümbrikus õige nime ja aadressi.

Piltide vastuvõtu lõpptähtaeg „Ilo“ aprilli numbrisse on 10. aprill.

Avaldatud piltide järgi ütleivad esimese otsuse lugejad — hääletuslehega. Siis eraldab jury äldvõistluselt ilusamate pildid lõppvõistluseks.

„ILO“ nr. 3 SISU:

1. Iludusvõistlus seltskondlikul pinnal.
 2. Eluminut.
 3. Elust ja kultuurist — R. Eucken.
 4. Naine eesti kunstis: I. Muks ja K. Scherbakoff.
 5. Vangistatud loomad — M. Dauthendey.
 6. Eesti ilusamaid naisi.
 8. Graatsilisest tervitamisest.
 9. Iluduskabinetis — O. Alsen.
 10. Fotograaf maalikunstnikuna.
 12. Šervina külalisõhtuult — V. Krõmov.
 13. Vaim, mis viis enesetapmisele — dr. Bernard.
 14. Irene Merriam — W. Locke.
 15. Romaani-visandeid — Jerome K. Jerome.
 16. E. Viiralti graafika, A. Kalmus. — Roomlanna.
 17. Kuis „valmivad“ iludused?
-

Saatsiajalus 1930

Lo

ELU, KUNSTI JA KULTUURI
AJAKIRI

ILMUB KORD KUUS
TALLINNAS

Toimetuse ja talituse: Väike Karja 1
Telefon 22-63 Postkast 135

Tellimishind: 12 kuud 4.50 krooni,
6 kuud 2.40 kr., 3 kuud 1.20 kr.

TOIMETAJA JOHANNES JÄRV
Kõneteldav kella 11-1

Märts 1930

Nr. 3

II. aastakäik

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

SP, 4625

Riigiraamatukogu
M...

Eluminut.

Elust ja kultuurist.

R. Eucken'i järgi.

Kuna loodus valmistab imestamisväärse hoolikusega ühte liiki olendeid, valmistab ta samasuguse inuuga teise liigi, mis on määratud esimese hävitamiseks. Nii ta näib mõnes kohas eitavat seda, mida jaatab teisel, ta ässitab enese poolt loodud olevused üksteise vastu ja ajab nad kibedasse võitlusesse üksteisega olemasolu pärast. Massiliselt kujundab ta indiviide, sageli suure vaevaga, kuid sama massiliselt ohverdatakse neid. Vaatamata kõigile võitlustele, on märgata tõusu elus, ikka keerulisemaks läheb aja jooksul organismide ehitus, ikka suuremaks hingelised võimed. Elavate olendite rippumine elu küljes ja täielik tühjus, mis saavutatakse siinses elus, kujundavad suurima ja valjuma vastolu üldse. Ahnelt haaravad inimesed kinni sellest elust; tema säilitamiseks nad tarvitavad suurimat jõudu ja kirgelist energiat. Kuid mida pakub elu elavaile olenditele ise, mis võidavad nad sellega, mis mõte on kõigil neil askeldusel? Meie ei leia sellele vastust, ja et vastus jääb leidmata, siis tunneb see, kes esitab küsimuse kõige kohta rõhuvustunnet ja nukrust. Mingi mõistus näib valitsevat ilma, kuid ta on nagu takistatud ja aheldatud. Mitte vaid kehaliselt, ka hingeliselt valitsevad meid need samad jõud, mis määravad inimeln. Nii jääb meile tumedaks meie enese elu nagu kogu maailma mõiste, mingi vajadis sunnib ja kihutab meid taga, kuid meie ei leia tema mõtet.

Nüüd jääb inimesele üle pöörduda loodusest kultuurile, otsida inimeseltskonda, ta võib ehitada omale riigi ja seal valmistada omale kuulsust, kui ka eluväärtust. Kuid ka siin tundub sellele, kes võtab asja põhjalikult, kõik olevat väga keeruline ja vähe tulutoov. Meie ei kahtle selles tänapäev, et kultuur iga üksikut ei rahulda ega tee õnnelikuks. Ta peaks aga siis võimaldama inimesele midagi suuremat kui õnn; mis see oleks, jääb meile saladuseks. Muidugi kas-

vab vahetpidamata meie võim üle ümbruse, kindlasti paranevad meie elutingimused, valu ja puudused saavad võidetud edukalt, lõbustusi avaneb külluses, ka kestvuses võidab meie elu. Kuid kõik kokku ei anna elule kui tervikule veel pidet ega mõtet; seda ei saa aga jätta küsimata olend, kes mõtleb ja vaatleb. Meie kultuuris puudub aga, vaatamata võimete suurusele, elu kontsentreerimine, mis vanal ajal andis inimesele tugeva tugipunkti ja teadmise usu näol tema seesmisest kokkukuuluvusest kogu tõelikkusega — see kujundas elu inimesele suureks ja tulemusrikkaks tööks.

Sellepärast meil puudub võimalus selgitada neid keerulisi asju, mis kleepuvad iga kultuuri küljes, kuid milliseid näitab eriti palju meie moodne kultuur.

Kultuur ei kujuta endast veel inimvõimete äärmisi piire. Julgelt inimene võib tõusta üle kultuuri piiride, tugeida vaid enese hingele, olla üle kõigist neist segadussist ja pettekujudest. Sarnaseid püüdeid on alustanud stoikerid, nendelt läheb see mõtteviis püüva tüübina ajaloos edasi, ta oli eriti tugev ärkamisajal. Teisiti katsus usk hoida inimesi eemal kõigist elu keerulisist küsimusist, seega et ta löi teatud vahekorra inimese ja Jumala vahel. Ta andis inimesele ta hinge sügavusis kõrge ülesande ja võrdlematu väärtuse. Mõlemad asjaolud nõuavad iseseisvat siseilma ja see on uue aja inimese juures väga küsitav. Selle tõttu ta kaotab võimaluse tõusta üle nähtava maailma ja inimaskelduste. Isiku eneseteadvus muutub selle tugeva aluse kadumisega vaid kujutluseks ja tühjaks fraasiks; mida sundab inimene omal jõul maailma vastu, mis ümbritseb teda vallutava võimuga? Moodsa kultuuri eriline viis suurendab veel seda rippuvust, kuna ta seob inimese ta töö tõttu ikka rohkem ja rohkem ümbruse külge. Hingelise roidumuse tõttu jõuame arvamusele, et oleme nõrgemad, kui nagu tööpooldest on. Meil on kal-

dumus otsida tuge teistelt ja kõvendada oma püüdeid teiste läbi, ainult koos tunneme end kindlatena; ka ootame palju ühisettevõtteist, sõnaga — meie surume oma elu energia ilma tungiva tarviduseta alla. Saab siin olla juttu iseseisvusest?

Kõik uned soovid ja püüded ei saavuta iseseisvust, nad on seotud just selle külge, millest tahavad üle saada, mis sageli hoiab neid tagasi ja halvab nende tegevust. On siis ime, kui kogemused juhuseil, kus sarnane olukord osutub muutmatuks, näitavad, et sügavamail hingedel kaob elu julgus ja nad kalduvad sügavasse pessimismis! Kuuleme tõesti tänapäev palju elujaatamist, kuuleme hüüme lauldatav elule, kuid see on kunstlik elujaatamine, mis jääb võõraks hinge sügavusile, see on vaid mööduv vaimustus, mis sunnib vahest unustama mitte-rahuldavat olemasolu.

Paratamata kerkib küsimus, kas ei si-salda meie elu sügavusi, milliseid saab elustada ja muuta viljakaks tööks. See on vaimuelu inimeses, mis muudab täieliselt inimese tõelise seisukorra ja annab meile julgust ja jõudu vaenlasvõimude vallutamiseks. Vaimuelu kuulub lahutamatu inimese olemusse, kuid inimkonna ühiselu omab hoopis teise pildi, kui ta on mõjutatud vaimust. Sest siis ei näi elu mitte vaid inimesikute kohtamisena ja kokkupuutumisena, ta ei ole enam vaid inimlikkude kirgede ja affektide keeris, vaid meie leutame temas läbi igasuguse tunestava udu vaimu-

kultuuri põhijooni, mis töötab inimesest teha palju. Sellest tekivad iseseisvad elualad, nagu kunst ja teadus, õigus ja kõlb-lus, nad loovad oma seadused ja oma jõud. Vaimuelust kujuneb ka inimeste seesmine üksmeel, kooselu ja koostöötamise võimalused, elu tervikust ja tervikule. Sarnaseid vaimuelu avaldiseid omab ka käesolev aeg küllalt, et vastu minna nukrustavale pessimismile. Moodsa teaduse ja tehnika võimas esiletung oleks mõistmata, kui ei mõjuks kaasa seesmised vajadised, mis kihutavad inimest vabatahtlikule eneseohverdamisele ja väsimatu tööle.

Kes eitab pessimismi, ei ole sellepärast veel optimist. Kust põlvneb vaen, kust on pärit madalama võim kõrgema üle, kust inimese hingeelu rasked konfliktid, seda on võimata ära mõista. Niihästi mõtte- kui usuteadus on selle probleemi lahendamisel meid viinud veel suuremasse segadusse. Sellepärast peame leppima teadmisega, et meis sünnib midagi tähtsat, et meie ei seisa mitte oma tahtmise vastu kaitsetult saatuse ees, vaid et meie võime asuda hea poolele ja töötada tema kasuks. Seega on Vanve-narguesi sõnades teatud osa tõtt: Maailm on tegevale olendile seda, mis ta olema peab, täis takistusi. Mida rohkem leiame elus seesmist sidet, mida selgemana tundub meile elusihit, seda tugevamaks muutub elutahe. Teguvõimsate olemusena peame kaasa aitama terviku kujundamisel, pealt-vaatajaist oleme muutunud kaastööliseks suure looduse arendamisel.

Vangistatud loomad.

Max Dauthendey eksootiline novell.

Esthe, inglise botaaniku Horseshoe tütar, oli sündinud Indias Kalkutta linnas ja pidi nüüd oma kuueteistkümnendal eluaastal isaga Inglismaale tagasi pöörama. Esthe oli kasvanud India külge kui korall merepõhja. Ta mõtles ja mõtles, et leida põhjust Indiasse jäämiseks. Nagu noor, kangekaelne tüdruk kunagi, ta leidis abinõu,

mis oli tema silmis lihtsaim: ta mõtles end ühe noore hindu poolt ära võrgutada lasta.

Kodus olid kõik toad juba tühjad, kõik kastid kinni naelutatud, kõik kohvrid lukutatud ja Esthe elas isaga viimased ööd Kalkutta Grandhotellis.

Oli pühapäev ja esmaspäeval pidid isa ja tütar istuma rongile, mis viis

Bombayse, et seal asuda P.- ja O.-liini aurikule, mis viib neid Southamp-toni.

On pühapäeva pealelõuna. Kevadine äge vihm on lakanud sadamast, hiiglasuur muru hotelli ees on kiiresti neelanud kõik loigud ja vee endasse, päike hiilgab värskena kui nõela silmast tulnud taevavõlvil, ja hotelli daamid ilmuvad välja esimesis Londoni hooaja kevadõlgkübarais.

Botaanik Horseshoe kirjutas kirjutismasinal hotelli lugemisruumis oma viimast taimeteaduslist ülevaadet Kalkutta ajalehe jaoks, kui Esthe ütles isale üle öla, et ta kavatses teha jalgratal veel ühe ringi ümber muru.

Ta sõitis paar minutit hiljem oma hiilgaval nikeldatud rattal ümber mitmekilomeetrilise, avara muru, pea norus ja õhku puuriv kui tigelal metsmesilasel. Ühe suure allee juures pööras ta järsku ja energiliselt ümber nurga ja lendas puude all edasi loomaia poole. Seal oli lõpnud parajasti pühapäevne pärastlõunakontsert ja kõrged sõidukid tulid Esthele vastu pikas reas. Noor tütarlaps hoidus ülesvaatamast, et mitte tervitada tutvaid. Ta vallandunud juuks lehvis meeltheitlikult tuules ja ta tormas kui tont sõidukite ahelast mööda.

Valgeis rõivais rügemendiorkester lahkus parajasti aiast oma läikivate vaskinstrumentidega, kui Esthe hüppas rattalt maha suure raudvärava juures. Loomaia värvavaht tundis Esthet; ta käis igapäev siin võimsas pargis, kus vilkusid loomamajade punased katused kuningapalmide ja kasuariinpuude sinaka lehestiku all kui punased telgid.

Hindulane, värvavaht naeratas igapäev kiirustava väikese missi üle, kes laskis end saata terved pikad pealelõunad ühe noore aednikupoisi poolt piki alleesid puuride eest mööda. Todor, noor aednik, kõndis siis väikides kahe sammu kaugusel kui pruun putukas noore vestleva daami kõrval. Iga-

üks loomaaias, kõik loomade vahid ja aednikud teadsid, et noor poiss rullis end kokku väikese missi pilkude all kui mimoositaim aukartusest, hardumusest ja vaimustusest.

„Todor siin?“ küsis igapäev väike inglanna ja raputas oma vahablondi vallandunud juust mundrit kandva india värvavahi ees, astudes sisse raudväravast. Sealjuures vibutas ta lühikest ratsapiitsa, mida ta kui rattasõitja kandis kaasas, et kaitsta end koerte eest. Värvavaht pani, naeratades ja sügavasti kummardudes, parema käe väikides otsa ette ja osutas vasemaga kõrge rägalehe peenra poole, mille taga konutas valges riides kuuteistkümmne aastane musta näoga poiss kui hiir ja sidus bambuskeppide külge rägalehe tulipunaseid õisi. Ta silmad olid kui must paberituhk ja nähtavasti ta oli sügavasti süvenenud oma lilledel sidumisse; kuid juba tunde ta oli oodanud kahvatunahalist noort daami.

Tund enne päikseloojangut uksehoidja täna lukutas aia, ja et jalgratas oli kadunud raudvärava juurest, ta oli arvamusel, et väike inglanna on juba lahkunud. Kuid Esthe oli peitnud enese aia viimaste majade taha akvaariumi juures.

„Pean homme ära sõitma, Todor“, oli ta öelnud, „ja sa tead, mu palavaim soov oli alati, veeta üks öö siin aias metsloomade keskel. Teie aednikud ja valvurid olete ka jõseti siin. Miks ei võiks siis mina jääda? Tahaksin jalutada pimedas mööda puurivõredest ja näha tiigrite silmi, kui nad vaatavad minule vihaselt roheliste ja kollaste silmamunadega; neid suuri lendavaid koeri, kes päevad läbi magavad, tahaksin vaadelda ööpimeduses virgumas ja tahaksin näha, kuidas maod öösel vastu akvaariumi klaasi elektrit hõõruvad. Ja kõigepealt on mul isu kuulata hulguvate ahvide hirmust mõirgamist, kes peavad kuupaistel kaebama ja halisema, nagu kägistaksid nad üksteist vastastikku, ja peale selle tahaksin tund-

J. Muks.

Portree.

ma õppida trompeetöopikute signaalvi-lesid. Olles veetnud siin huvitava öö ja minnes homme vara hommikul hotelli, on juba hilja kiirrongiga ära sõita. Selles veendub ka mu isa. Siis jääme hiljaks Bombay laevale; olen jällegi võitnud nädala ja reis lükatakse edasi järgmise laevani.”

Todor, aednikupoiss mõistis oma silmadega, mis läikisid kui pruun mesi, kõik, kuigi ta kõrv ei mõistnud iga ingliskeelset sõna. Ta noogutas vahetpidamata pead; nii kui noogutatakse vees vastu enese peegeldusele, nii noogutas ta väikse preili helesiniseisse silmisse. Esthe oli tahtnud end aiavä-

rava lukutamiseni ära peita ja Tudor oli viinud ta tuberooside lehtlasse, mis asus akvaariumi taga. Seal istusid nad laialeheliste väätkasvude all kui rohelises oönsas lõõvialuses. Esthe lamas pingil, Todor konutas ta ees niiskel troopilisel mullal, mis oli kaetud rohelise hallitusega.

Väljas kadusid järsku punaliivalised aiateed äkki ilmuvasse troopika hämarusse. Esthe jutustas oma isa taimekogudest ja Todor liigutas huuli vanast harjumusest, kui ta veel imes India päiklaid. Sellest oli pidanud aednikupoiss loobuma, sest Esthe ei kannatanud seda punast mahla, mis ta

imemise juures välja sülitas. Ootamata ilmunud hallist õhtuhämarusest kostis nüüd lehtlase pikaldane metsloomade hulgumine, kui hüüd võimsaist konna-karbisarvedest.

„Kuidas oleks“, ütles Esthe. „kui saaksime nüüd võtmed tiigrite ja madude puuridesse?“

„Peab veel ootama“, ütles Todor ja läks kikkivarvul lehtla ukse juure. Õhk aias lehkas tugevasti loomade nahast ja higist. Esthel oli meeldivalt õudne tunne, nuusutades seda metsikut lõhna. Todor läks ümber lehtla nurga. Esthe vaatas välja. Puud hahlitusid nüüd, nagu läheksid nad kõik aiast välja, ja lõhnade joad hõljusid hämaruses kui võõrad elavad olendid. Ka kõik värvid hakkasid muutuma. Kaktusõite here puna muutus pigimustaks, sinised mandariinõied läksid valgeks, yukkapalmid hiilgasid kui kalaluud ja palmüüratüved sädelesid kui suured valged elevandiluu. Pimedus andis puudele kohmakad jalad ja põõsastele punsunud keha, nii et nad sarnlesid salamandreile; öövalgus muutis taimede ilma loomariigiks. Maa Esthe jalgade all õhkas välja kibedat higi, mida tütarlaps tundis luulil kui mürki. Mitmekordne vastukaja loomapuuriidest tõusis aias tuhandekordseks, nagu surmaks end terve kuhi vangistatud loomade südameid, kes kaebasid möödunud elu üle.

Esthe tõusis üles pingilt ja kobas välja lehtlast. Ta haaras kinni valendavaist tuberoosidest; need tundusid siledaina ja libedaina kui limased silmamunad, mis liikusid ta sõrmede all. Ta haaras kinni väätkasvudest, need olid kui äsja tapetud looma sisikond leiged ja pehmed. „Todor!“ hüüdis noor tüdruk. Todor aga näis kadunud olevat.

Esthe paenutas ratsapiitsa kramplipult ümber põlvede. Nüüd oli lehtlas juba päris pime ja kui tüme meremühin kostis puuridest loomade hulgumine ja haukumine. Esthe tundis kül-

lalt hästi India öid, mis olid täis rohusirtsude suminat ja ahvide hulgumist; ka šakaalide, kisa ja paljude metsikute öölindude naeru oli ta kuulnud, ent sarnaseid pikki, piinatud puuriloomade hoigeid, mis läbistasid õhulaineid, nii et lehed sahisid pimeduses, neid härdaid igatsushüüdeid, pikaldasi ja lõikavaid, nagu tahaksid nad puurivõred läbi saagida, seda metsikut kevadkingede verehulgumist, sinna hulka raudvõrede klirinat, mis kõlisesid kui ahelad metsikuks läinud loomade vabadusihas, seda ei olnud Esthe veel kunagi kuulnud.

Esthe süda värises ja liigutas end kui täiesti iseseisev olend; ta tundis endant rändavat läbi oma noore keha ülespoole, suurte tõukavate sammudega. Süda tegi püppeid kui hirmus panter, ta väänles ja pöörles kui roomav hiiglamadu, ja jäi ometi paigale kui kinni kasvanud meretaim, mis sirutab end metsikuis niitides ülespoole, otsides toitu. Ja kõik need hüüded pimedas aias, mis tungisid loomade kõriidest ja tegid õhule valu, kajasis Esthes kui ta enese tuhat häält. Kõik, mis oli aias metsikut, kirglist ja igatsevat, muutus Esthe südameks. Ta veri tuksus, nagu otsides väljapääsu kehast; nagu röövloomad, kes hõõruvad karvu vastu puurivõresid ja sirutavad kätte läbi raudvitste, nii igatses noore tütarlapse veri mingisse tundmatusse vabardusse.

Kus on Todor? kajab Esthes. Todoril pilk sarnleb suurte silmamunadega tiigrite pilgule; ta on kui paenduv, luudeta madu. Täna pärastlõunat rippus ta vari ta küljes raskena ja mustana, nagu need suured lendavad koerad puutüvedel pea alaspidi. Todor vaikib alati, kuid ta silmad kõnelevad rohkem kui päev ja öö. Lehtla ees väljas on pime, nagu oleks Todor neelanud oma silmadega kogu aia. — Todor on nüüd kõik, ta on suur pimedus väljas ja ta on veri Esthes, mis tallab ta südant kui elevandikari.

Noor tütarlaps lasi ratsapiitsa kuk-

EESTI ILUSAMAID NAISI
ILUDUSVÕISTLUSEL 1930

„Miracel”, Tartust.

„Laine”, Tallinnast.

Foto Vilper.

kuda. Ta surus käed paljale kaelale ja hakkas äkki valjusti karjuma kui varres. Esthe karjus ülestõstetud kätega, ta seisis varvastel püsti ja karjus lakamatult — nii et vaikisid hulgujad ahvid, vaikis tiigrite mõirgamine ja kõik loomad pidasid hinge kinni võrede taga. Terve pime aed kuulatas hetke noore inimnaise heledat appihüüdu.

Lõppeks ilmusid laternad, valgusjoad vilkusid tiikides, klaasmajades, ja uuesti kajas tiigrite mõirgamine pronksitud võre vitste takka, laternaile vastu, ja sumbutas Esthe kisa. Kohale ruttavate inimeste hiiglapikad varjund ronisid puutüvedel. Ilmusid nähtavale aiateed ja lillepotid, ja oli, nagu ruttaksid puudevirnad ja lendlevad olevused mööda. Valgustatud laternaist, Esthe seisis väljasirutatud valgete käsivartega ja karjus kõigile vastu. Ta ei liikunud paigast, ta karjus oma hüüetele järgi. Siis äkki tormas ta kui valgusest pimestatud putukas laternate sekka.

„Kaitset Todori eest, kaitset Todori eest!“ hüüdis ta hämmastunud inimestele kõrva. Ta surus end kõigi nelja valvuri vastu korraga, kes seisid ta ümber kaitsevallina.

Otsiti lehtlas, kusagilt ei leitud Todorit. Valvurid kandsid minestanud tüdrukku läbi aia, kus valgusest erutatud

loomad nüüd veel vajumalt ja metsikumalt hulgasid.

Värava läheduses arvas üks valvureid ühe põõsa taga nägevat Todori nägu. Kui sealt uuesti otsiti, leiti väravavahi maja ukse kõrvalt linasest riidest pakikene täis hõberahasid.

Todor oli, Esthe kindlat otsust kuuldes Indiast mitte lahkuda, tüdrukku julgeist öömõtteist samuti julgust saanud. Ta oli veeretanud Esthe jalgratta ettevaatlikult läbi aiavärava, oli temaga sõitnud linna ühe tuttava hindu juure ja ratta sellele ära müünud. Ta oli sealt kohe rahaga tagasi tulnud, et seda Esthele üle anda, et viimane võiks päriks Kalkuttasse jääda. Sest noor tüdruk oli lahkumismeeleolus viimaseil pealelõunail sageli korranud, kui tal oleks võimalus muretseda raha, ta jääks Indiasse. Ta müüks heameelega kõik oma riided ja isegi oma arastatud jalgratta kellelegi, kui ta aga leiaks ostja. Kui Todor rahaga tagasi jõudis, nägi ta kaugelt laternate ahelat ja valvurite hulka, kes kandsid Esthe sõidukisse. Todor pani raha kiiresti värava juure maha ja kadus aeda.

Esthe reisis järgmisel hommikul Inglismaale ja igaüks teab nüüd loomaaias, et Todori palkas enese Huklay jões sõitvale kaubalaevale, et Esthet Inglismaal üles otsida.

Sõprusabielu.

Ameerika noorsoo kohtuniku Ben B. Lindsey kirjutus — raamatust „Sõprusabielu“.

I.

Monogaamia poolt ja lahutuse vastu.

Pooldan monogaamiat ja olen abielulahutuste vastane. Kui ütlen, et olen abielulahutuste vastu, siis mõtlen sellega, et lahutamine on suur

sotsiaalne pahe. See ei tähenda aga, et ma keelduksin lahutamast isikuid, kes tungivalt vajavad sarnast kergendust praeguse puuduliku abielusüsteemi juures. Teeksin isegi neile lahutuse kergemaks, kui ta praegu on. Kuid ma pigemini muudaksin

abielusüsteemi seevõrt, et vähem inimesi ihaldaksid lahutust.

Mina usun, et lahutust võib takistada seega, kui tehakse teatud muudatused teda põhjustavais olukorras. Teda lihtsalt ära keelata oleks rumal, ja peaaegu sama suur rumalus oleks lahutust raskendada. Väga targasti toimitaks aga siis, kui abielu sarnaselt kujundataks, et kõik, kes naituvad, saaksid sellega võimaluse sõlmida üksteisega vaimline ja hingeline side.

Et seda saavutada, peaksime muutama nii mõningaid eelarvamusi inimestele lubatud suguliste vahekordade piiride kohta, ja sarnane traditsioonide muutmise võib sündida vaid ajajooksul. Võttes arvesse uskumatult kiireid ühiskondlisi muutusi meie ajal, võiks oletada, et siingi oleks võimalik kiires korras uuendusi läbi viia. Ometi jääb tõsiasiaks, et sarnased muutused, sündigu nad rutu või aeglaselt, võtavad teatud aja.

Keegi ei tohiks selle juures kahelda, et lahutamise iseendast on pahe. Kasutatakse teda ainult selleks, et hoiduda suuremaist pahedest, kõige selle juures jääb ta aga ise ikkagi paheks. Minu arvamuse järgi ta on seda isegi siis, kui ei ole lapsi, kes muudavad olukorra keerulisemaks. Sellega ei võideta midagi, kui sunnitakse koos elama kahte inimest, keda ühiselu teeb õnnetuks — kuid see fakt, mis teeb nende kooselu õnnetuks, on juba iseendast teatud liiki lahutus. Ja ta ei kao selle läbi, kui hoitakse alal vaid kehalised sidemed, kuna abielu vaimliselt juba ammugi on lahutatud. Ainus vabandus selleks võib olla laste olemasolu, kellele vanemad mõnikord peavad ohverdama oma õnne. Kuid sageli paraneb laste seisukord abielu lahutuse tagajärjel.

Muidugi on olemas palju abielupaare, kes ei sobi üksteisega hästi,

kes aga meesamini siiski kokku jäävad. Paljuis abieludes valitseb teatud pinevus, ent minu arvates on sarnasest pinevusest vähe lahutuseks.

Lahutus on tõeliselt üks polügaamia variatsioone. Polügaamia olulisemad hingelised tunnused on lahutuses kindlasti olemas, olgugi seaduses polügaamia mõiste defineeritud teisiti.

II.

Erootika ja abielu.

Kui oleks maksev abielusüsteem, mis võimaldaks ehtsa monogaamia tegelikku läbiviimist, siis valiksid kõik peale mõne üksiku monogaamia. Monogaamiat eelistavad kõik, kes ei usu, et neil on vabadsus järelemõtlemata täita oma mõduvaid ja halvasti põhjendatud ihasid.

Meie praeguse abielusüsteemi juures on lahutus tingimata tarvilik. Abielud sõlmitakse kergesti, vastutustundeta ja pimedast peast, sest abielu on ainus erootiline vahekord, mida seltskond lubab. Sarnaseis abieludes peituvad polügaamia ja lahutuse ideed ja neil on pigemini kalduvus polügaamiasse kui monogaamiasse. Sarnaste abielude kestvusetusele peaks vastama lahutusüsteem, mis oleks sama kerge ja vastutuseta kui abielusõlming.

Oma puritaanliku kõlblustunde tõttu oleme muutnud kergesti sõlmitava abielu suguliseks vajaduseks, sellega oleme teinud kõik võimaliku, et viia abiellu kestvusetuse, polügaamia ja lahutuse elemente. Ja ometi on selle puritaanliku moraali pooldajad suurimaid abielulahutuse vastaseid.

Nad eitavad seksuaaliteeti ja teevad ometi abielust vahendi, mis võimaldab teatud iha seaduslikku rahuldamist, milline nende arvamuse järgi muidu

on patune. Seksuaalse iha rahuldamine on „patt”, kui see ei sünni abielus. Sel juhul ta ei ole aga kunagi patt, olgu ta nii loomulik ja karm kui tahes. Samuti on erootilised tunded alati patt, kui nad otsivad kehalist väljendumist väljaspool abielu, olguigi see väljendumine peen ja hingeliselt õilis. Sarnaseid rumalusi usume meie poolmetslased tõesti ja nimetame kõiki, kes teisel arvamusel on „paganaiks.”

Ükski paganlik armastusekultus ei vanal ega ka uuemal ajal ei ole nii suurt kahju toonud inimestele kui see n. n. kristlik, sakramentaalne, kiriku poolt vormuleeritud ja alahoitud abielu mõiste. Paganlik maailm omas küllalt tervet inimmõistust, et ära tunda, et erootika ei ole veel abielu, alles ristiusk muutis abielu ja erootika lahutamatuiks asjuks seletades, et Jumala ja püha kiriku silmis ei ole lubatud ükski teine sugudevaheline side.

See mõiste on nüüd aegamööda muutunud murduvaks ja hapraks. Meie hakkame taipama, et püsivat monogaamset abielu ei saa kuidagi samastada kergemeelselt sõlmitud ühendistega, milliseid liidame tõsiselt ehtsate ühendistega.

Sarnased ühendised ei ole kellegi abielud selle sõna õiges mõttes, olgugi, et on olemas laulusprotsektuur. Nad kuuluvad hoopis teise liiki. Praegune lootusetu seisukord on suuresti tingitud sellest, et meie ikka veel ühevääristame neid mõlemaid nii erinevaid vahekordi. Oleme sunnitud seda tegema, sest mõlemaist ühendisist võivad sündida lapsed. Kuid see põhjus kaoks, kui sündide kontrolli sisseseadmise tagajärjel lapsed ainult neist ühendisist võrsuksid, mis oleksid ühpsed järeltulijaid sünnitama ja vastutust enesele võtma, mis lastega kaasa tuleb.

III.

Hermann Keyserlingi*) „Abieluraamat.”

Krahv Keyserlingi „Abieluraamat” sisaldab filosoofiliselt käsitatud vaateid abielu kohta, millistega olen väga peri, sest nad on juba ammust ajast olnud ka minu vaated. Tahan siin kirjeldada umbes samasuguseid kogemusi, mis on mul olnud inimestega kokku puutudes.

Üks asjaolu, mida abielu instituudi vastased kunagi pole suutnud ära seletada, on püsivus ja kangekaelsus, millega inimesed tema küljes ripuvad. Isegi suur õnnetute abielude arv ei ole suutnud kõigutada abielu kõrget seisukohta. Tal on teatud seesmised väärtused, mis suudavad vastu panna igasugu pealetungidele, kahtlustusile ja pilgetele. Ausad inimesed, kellele sarnased pealetungid teevad peavalu, võiksid muretud olla. Need vaid parandavad abielu instituuti, kuna nad sunnivad teravalt arvustama abielu aluseid ja pööravad tähelepanu ta nõrkadele külgedele.

Teine asjaolu, mida peaks võtma vaatlemisele, on see, et abielul on paljude inimeste silmis ka siis loov väärtus, kui ta ei ole õnnelik. On olemas sadandeid ja tuhandeid abielu-inimesi, kes teevad abielus läbi mitu põrgu taolist astet ja kes siiski sel või teisel põhjusel koos elavad, ilma et isegi selles selgusele jõuaksid, miks. Mõnede juures on põhjuseks lapsed, teistel on vaatamata igasugu tülidele ja sagedasile pahandustele ikka veel olemas armastust, mis köidab. Põhjuseks on asjaolu, et abielu loob, või vähemalt püüab luua üksmeelt huvides ja saatuses. Vastasparteid on ühes paadis. Vaatamata

*) Kuulus filosoof, end. Raiküla mõisaomanik.

NAINE EESTI KUNSTIS.

K. Scherbakoff.

Portree.

igasugu vastutõtavaile asjaoludele, neil on kaldumus hoida kokku. Enamik mõtleb alles siis lahutusele, kui neil äärmises hädas teist väljapääsuabinõu ei ole.

Sellest võiks järeldada, et abielul on kaugelt kõrgem väärtus, kui ainult laste kasvatamine või sugulise iha rahuldamine, et ta toob abielusolijaile, kes koos kannatavad ja kannatlikult oma arstimeid võtavad, kõigi halva lõppedes, suurt hingelist kasu.

Seda võiks ka nii väljendada: mida abielu väärtuslikuks teeb, on asjaolu, et ta toob kaasa teatud praktilise vastutustunde, mis toob distsipliini abiellu, mis tõttu üksi juba abielu muutub väärtuslikuks, olgu ta siis õnnelik või mitte. Lühidalt, abielu mõjub heategevalt ja kasulikult ja on suurima tähtsusega, kuna ta on raske, kuna ta on loov kunst, kuna õnn on lõpus — mitte alguses, kuna ta pingutab kogu hinge äärmiseks tegevuseks ja ülesande parimaks täitmiseks, sest inimnatuuri sitkest materjalist, nii mehelikust kui naiselikust, peab loodama tõeline õnn. Sõna *truu* omab abielu tähtsuse, mis küünib kaugelt üle seksuaalsuse piiride hinge valda. Harjumus tarvitada seda sõna ühe füüsilise akti teostumise või mitteteostumise kohta, näitab, kui ekslik on meie arvamine abielu kohta.

IV.

Sõprusabielu kui eelaste.

Kui oleks võimalus valida minu poolt kaitstud sõprusabielu süsteemi ja perekonnaabielu vahel, valiksid mehed ja naised ainult siis viimase, kui nad oleksid kindlad oma armastuse püsivuses enne laste ilmumist. Teine paremus oleks, et nad eelistaksid sõprusabielu vabale armastusele.

Seega oleks jõutud suur samm eda-

si. Seega oleks lõplikult tunnustatud, et sugulised suhted, milliseil on vähem ühiskondline tähtsus ja vähem kestvus kui perekonnaabielul, on seltskondlikult vastuvõetavad või soovitatavad. Arvamus, et sarnased suhted väljaspool perekonnaabielu ei ole võimalikud, õiged või soovitatavad, on minu arvamuse järgi ebausklik, mis kaob ajajooksul ja tegelikult ongi juba kadumisel.

Mõiste füüsilisest truudusest abielu muutub ka ühes teiste vaadete muutumisega. Usun, et tuleb aeg, mil ära tuntakse, et ei ole õige rikkuda või hävitada vaimlist ja hingelist kooskõla abielus, ja et abiellunute juures peab arvustama väljaspool abielulist sugulist vahekorda ainult selle järgi, kas ta rikub või lõdvendab seda vaimlist sidet. Ma ei taha öelda, et füüsiline truudusetus seda ei teeks, teen vaid järelduse oma vaatlusist ja kogemusist, et sarnane tagajärg mitte alati ei tarvitse tulla. Mis ühte abielu rikub, jätab teise saageli puutumata. Nende asjade juures on kõik tingitud individuaalsest otsusest, mis igakord on erinev, olenedes iga üksiku vaimlisest tasapinnast, peenetundlikkusest ja heast maitsest.

Olen kindel, et see seletus leiab palju ägedust inimeste juures, kes usuvad, et nad kaitsevad abielu pühadust sellega, kui nad truuduse mõiste selgitamisel rõhutasid hoidumist füüsilisest aktist. See on üldine seltskonna arvamus. Füüsiline „truudus“ kindlustab „aususe“ isegi sarnaseile abieludele, kes orjavad kurje ja madalaid kirgi — abieludele, kelle ainus voorus on tehniline „neitsilikkus“ mehe või naise poolt.

Meie abielumoraali juures on see neitsilikkus, mitte kristlik ligimisearmastus, mis ei levita mantelt üle patude hulga. Füüsiline neitsilikkus on kõigist voorusist tuntuim. Ta on

kergesti mõistetav harilikule ajule, sest ta ei vaja hingelist puutumatus. Hingelisele puutumatusele ei mõeldagi harilikult. Sellepärast ei ole meie ka hingeliselt terved. Meie füüsilise puutumatuse ideaal, millel puudub hingeline tuum, on must ebajumal, ja mida rutemini viskame ta üle parda ja soetame tema asemele puutumatus, mis on puhas, mis teeb meid rõõmsaks ja õnnelikuks ja mida võime punastamata tunnustada, seda parem on see meie rahvale.

Minule tõstetakse kaebusi, et ma pilkan puutumatus ja neitsilikkust. Pilkan küll vale vooruseid, mida nimetatakse neitsilikkuseks — ja, kuid ma ei naera kunagi hingelise mõiste üle, mis annab seksuaalsusel õige kohta inimesel — ei! Selle üle ma ei naera. Sarnasesse neitsilikku puhatusse ja süütusse usun minagi, ja ma usun, et meie ta kunagi ka saavutame, vaatamata n. n. „usulisele” opositsioonile. Kui jõuame selleni, kaob pool viletsust maailmast.

A. Kesner.

Talv.

Graatsilisest tervitamisest.

„Inimesi ei saa vormida teiste, vaid nende eneste ideaalide järgi. Nende paleus peitub neis enestes, mitte meis,” filosoofeerib Peter Altenberg.

Tal on täieline õigus.

Seda tõestab elu.

„Kui kasvatamatult Ellida tervitab,” ütleb ühes taanikeelses romaanis... „ilmadaam”.

„Kasvatamatult?“, ta abikaas vaatab talle imestunult otsa, „see ei ole kasvatamatus. Nii on ta loomus. See on külm, ei väljenda kübetki soojust, ei huvi inimeste vastu, ega armastust. Kogu ta olemus õhkub vaimustusest vaid enese n. n. ilusate joonte vastu, mis on õiged ja külmad kui marmorkujul. Miski ei väljenda tunnete olemasolu. Kuis võiks siis omada ta tervitus südamlikkust, mis sageli inetuidki naisi teeb võluvaks. Tervituses peegeldub kogu olemuse sügavus.”

Kui petlik võib olla tervitussilmapilk! Enamik inimesi kannab maski näol, nad valitsevad oma nägu nii osavalt, et iga lihas alistub nende tahtele.

Aegamööda ja süstemaatiliselt on kujunenud olukord sarnaseks. Enam ja enam tuli ajajooksul hetkeid, mis peavad jääma saladusse, mis annavad võtme nende salakambrite jaoks, milliseid tavaliselt ei taheta heameelega valgustada. Ei tarvitse ju teistele aru anda igast sisemisest läbielamusest.

Ei tohi unustada, et — tervitus on hetke sünnitus, silmapilkne tähelepanu rahutus ja liikuvast tänavelust — peagi unustatud ja tahaplaanile tõrjutud. Ta võib olla päiksekiirena sädelev, täis soojust ja armastust. Ta võib olla ka puine ja ükskõikne, paljas vormi täitmine.

Täis kõrkust, ebaloomulikkust, poosi — ja võib mõjuda eemaletõukavalt. Paljud omavad erilise tervitusnäo, mida tarvitavad vajadise korral. See tuletab meele tantsutunnis pähe õpitud härjutuste tervitamisest, on vaimuvaene ja kuiv. Välgukiirusel võetakse ette ter-

vitusnägu, mis juba järgmisel silmapilgul muutub jäiselt liikumatuks ja kangeks. Ka harjumustervitusele võib anda isikulist värvingut, panna temasse omapärasust, kui on tahet olla südamlilik. Tervitus peab avaldama vaid tunnustamist, ta peab väljendama mälestusi koos veedetud ilusaist tundi-dest.

Tervitus, olgugi hetkeline, määrab ära kahe inimese kodususe. Ta ütleb lõpmata palju, sageli palju rohkem, kui lihtne viisakus. Teatud seltskonnakihtides on olemas oma viisakusreeglid tervitamise kohta. Paljud inimesed samast seltskondlisest rühmitusest ootavad kuni teine neid ennem tervitab. Sellepärast ei ole sugugi haruldane, kui nii mõnigi vahekord katkeb ebasõbraliku või hilineunud tervituse tagajärjel. See, keda tervitati ebasõbralikult, tunneb kahtlemata peaaegu alati end haavatuna. Teise poolt väljendatud hoolimatust teeb ta järelmõtlikuks ja isekaks, mille tõttu sageli hakatakse hoiduma teisest eemal. Ja sealjuures ei tarvitse olla sihilikkust, põhjus peitub enamasti hoolimatuses, enesevalitsemise puudumises, või vastuoksa liig tugevas enesevalitsemises.

Mida lihtsameelsem inimene, seda loomulikum on ta tervitus. Selle poolt räägib maainimeste loomulik tervitusviis, kellel jätkub iga vastutuli jaoks maanteel sõbralik, vabatahtlik tervitus. Milliste sügavate ja ilusate sõnadega tervitab araablane iga vastutulijat ja soovib talle õnne terveks päevaks.

Muidugi ei jätku seltskondliku viisakuse juures ruumi luulelistele asjadele, ometi ei tohiks viisakusreeglid hävitada igasugu sõbralikkuse. Naise püüd olla ilus, ei tohi unustada midagi, mis viib ilule lähemale — naise tervituses ei tohi puududa graatsia, mis on seda mõjuvam, mida sõbralikum on ta tervitusviis.

O. A.

EESTI ILUSAMAID NAISI
ILUDUSVÕISTLUSEL 1930

„Landa”, Rakverest.

„Kanarbik”, Valgast.

Jluduskabinetis.

Ruum täis saladusi. Õrn aroom hõljub õhus. Tasa heljuvad valged kujud siia-sinna. Noorusallik. Siin virgutakse uena, noorena ja värskena neist muinasjutulisist sügavusist, millistest unistab iga naine, kelle noorus on haihtumisel. On need tõesti ainult need, kelle noorus kadumas, kes ruttavad siia, et säilitada oma kallihinnalist aaret? Ainult võhik võib oletada sarnast, sest kes külastab sagedamini neid õnnetoovaid ruume, see teab, et siia kogub naisi igas vanuses, et kasutada eriteadlaste tarkust ja abi.

Ei ole ühtki naist, kes oleks kõigiti laitmatu, et ta ei vajaks mingit abi, mingit esteetiliselt järeldamist. Tänapäev on jõutud äratundmisele, et kosmeetika on sama tähtis kui hügieen, et peab kasutama kõiki vahendeid nende kehaosade ravimiseks, mis pätavad oma ilus soovida, eriti aga hoolitsema naha ilu ja tervenemise eest. Ainult see, mis on täiesti terve, on täiuslikult ilus. Sellepärast ei ole ühtki head kosmeetiliselt vahendit, mis ei põhjeneks tervishoidlisel alusel. Nii näiteks on email, mida tarvitati vanasti, kaotanud igasugu tähtsuse. Ta kattis näo tiheda kihina, mis ei lasknud õhku näonahale ligi. Esiteks annab ta näole võõra valju ilme ja takistab näomuskulite liikumist. Teiseks varjab ta näonaha õhu eest, mis mõistagi kahjulik.

Sellepärast on pöördud suurt tähelepanu näomassaažile, mis aitab säilitada noorusvärskust. Muidugi on näomassaaž eriti neile naistele tähtis, kellel tekkivad vananemistunnusmärkidena kortsud, voldid ja kanavarvad näkku. Kuid kas tohib nii kaua oodata? Kas ei ole parem juba varakult kõiki vahendeid võtta tar-

vitusele, et hoiduda selliseist nähe-

vitusest. Peaks juba nooreas järjekindlalt laskma nägu masseerida ja nimelt niikaua osavate käte poolt, kui see kunst enesel selge. Meetod ei ole väga raske. Nägu pestakse kõigepealt hästi puhtaks, seepeale hõõrutakse näole mingit üldiselt tunnustatud kreemi ja hakatakse siis käega või elektriaparaadiga teda naha sisse masseerima. Pärast seda pestakse nägu uuesti ja kaetakse veidiks ajaks kuumade rättidega. Kes seda järjekindlalt ja igakord ühesuguse püsivusega teeb, sellele ei tähenda aastad midagi, selle nägu säilitab sädeleva noorusvärskuse, ja mis oleks võluvam noorest, värskest näost! Samuti võib korraliku massaaži abil kaotada mitte ainult igasugu paksusevoldid näost, vaid võib soovi järele ka nina kuju parandada. Ka olgu siinkohal tähendatud, et ei ole paremat abinõu migreeni vastu, kui õieti toimetatud näomassaaž.

Muidugi võib tarvitada edukalt n. n. noorusmaskisid, et säilitada korrapärast kortsudeta nägu. Noorusmask ei ole sugugi meie aja saavutus. Kõneldakse, et tema on leiutanud ilus kuninganna Kleopatra ja kuulus Aspasia.

Enamik daame unustavad, et hingame nahaaukude kaudu. Naha iluks loetakse kõigepealt pimestav valge värv, õhuline läbipaistvus, sädelev puhtus, sametpehme läige ja pehmus ning tervis. Paljud omavad seda kõike nooreas, kuid see ilu hakkab aegamööda haihtuma pärast kolmekümnenandat aastat. Kuid sageli kurvastab ka nooreima naine vigade pärast, mis on kahjutoovad ta naha ilule. Kas peaksime kõnelema neist valusaist as-

just? Selles iluduskabinetis, kus lõhnab nii võluvalt, valitseb tarkade nõu. Siin avanevad abi palumiseks huuled, mis on muidu surutud kokku. Siin osatakse võluda naeratust kurbadesse silmadesse. Ja see lootusküllane naeratus muutub ajajooksul iseteadvaks. Sest usaldades end neisse kogenud kättesse, tunned kuidas kaovad ja kahvatuvad vead. Kõige jaoks on siin olemas abinõu, järelproovitud, keemiliselt usaldatav.

On olemas võidiseid, mis mehaanilisel, kuid mitte keemilisel teel eemaldavad nahast kõik mustuse, ja mis on nii valmistatud, et on võimata iga-sugune naha ärritumine või põletik. Poppeakreem näiteks sisaldab piima toitvat soola. Sellep. mõjub ta pise-maiski nahaaukudes toiduainena. Naha kerge puna näitab, et kreemi abil on toitev sool tunginud naha kude-
desse.

Ka puuderdamine on kunst — kunst, mida peab hästi oskama ja mida peab tundma iga naine eranditult. Paljud arstid tõestavad, et puuder kaitseb nahka ja sellep. talle vajalik on. See tõestus lükkab ümber eksiarvamused, et puuder sulgeb nahaaukud ja on sellep. näole kahjulik. Rasvast nahka peab muidugi hooldama teisiti kui kuiva. Rasvasele nahale on kõige parem puudert panna vatitopiga ja siis peene nahatükiga sisse hõõruda. Kui-va naha omamisel tuleb nagu enne puuderdamist määrada sobiva kreemi-ga. Õige puudrivärvi tabamine ei ole nii lihtne, kui arvavad paljud daamid, kes ostavad puudrit juhuslikult. Puudrivärv on eriti tähtis võluva näoilme omandamiseks. Blond naisele on valge või õrnroosa puuder sobi-vaim, samuti n. n. nahavärvi puuder. Tumedamaile daamidele sobib rohkem kollane või pruunikas puuder.

Enne puuderdamist pannakse näole kerge kord vedelat või kuiva puna. Kui tarvitatakse vedelat rouge'i tuleb

valada sellest tilk niisutatud vatitopi-le. Sarnane käsitamisviis teeb iga näo ilusaks ja nooreks.

Väga sageli õhukesed silmakulmud muudavad näo ilmetuks. Nägu mõjub ebahuvitavana ja vaimuvaesena. Imelik, et on veel naisi, kes ei ole veendunud selle vea suuruses. Kes aga taipab asja tähtsust, saab teada neis salapäraseis kabinettides, et on ka abinõusid, mis päris lihtsal viisil võimaldavad selle puuduse paranda-mist. See ei ole mingi imetegu, vaid aastaid kestnud uurimuste tulemus, mis on seadnud enesele ülesandeks viia naise ilu täiuslikkuseni.

Samuti kui on naisi, kel on raske sõbrustada puudri ja rouge'iga, imes-tatakse nende üle, kes juba varakult ütlevad noorusele jumalaga. Paljudes perekondades on päritav, et juuks läh-
heb juba nooreas halliks. On siis tõesti vajalik näidata ilmale seda esi-vanemate pärandust? Sest — peab olema nõus sellega — hall juuks on mõõduva nooruse tunnus ja muinas-lugu, milles kõneldakse, et valged juuksed sobivat imehästi värskele noorele näole, jääb tõesti muinas-looks, milles vähesed tahaksid män-gida printsessi osa. On teada, et ilu armastajad naised kõigil mail harras-tasid juuksevärvimise kunsti. Ja tõesti, on meeletus, et värvimise töt-tu murdub juuks ja langeb välja. Võib-olla on tõesti teravaid vahendeid, mis mõjuvad juukstele kahjuli-kult. Ometi võib blond juukseid pleekimise abil palju heledamaks muuta, samuti võib igatüks väga heade ja valitud vahendite abil oma juuksed tu-medaks värvida. Muidugi peab seda toimetama väga ettevaatlikult ja mitte iga kiidetud vahendit ära kasutama. Iga värvimise eel tuleb juuks hästi pesta, samuti tuleb hoiduda pea-naha värvimisest. Kõige parem on värvida väikse pehme määrakarvust harjaga. Kes kord on proovinud head

Fotograaf maalikunstnikuna.

Tuntud fotograaf Alex Jurich on suurepäraselt võimas käsitama ka pintsli. Ta ateljees me näeme päris tähelepanuväärseid kunstilisi saavutisi, esindatud portreedes ja maastikumaalides.

Ülal pildil A. Jurich on põlistanud lõuendile meie populaarse ooperitenori A. Vismanni abikaasaga. Näeme „natuuri” kõrvuti portreedega. Ülal meister ise. Teisel lhk. suur õlimaal „Suvi”.

värvimisvahendit, sellele näib meele-
tusena, kui noor naine näitab end
hallide juukstega, kuna on nii kerge
leida sellele abi.

Kes mõistab, kui vajalik on hoolit-
setud nägu, teab ka, et sama palju
peab hoolitsema käte ilu eest. Ei ole
midagi halvemat inetust, hoolitse-
mata käest. Sealjuures on ometi nii
lihtne omada laitmatut kätt. Et kao-
tada laiaotsalisi sõrmi, peab tarvita-
ma sõrmevormijaid, milliste edu kül-
lalt tuntud. Käsi peab ravima sobiva
kreemiga. Küüntele lase osaks saada
hool, mida tunneb igäüks, kes vähegi
teab kultuuri väliseid reegleid.

Kui kohelda kätt nii asjatundlikult,
miks on siis paljude naiste juures,
kes panevad suurt rõhku välimusele,
jalg täieline võõrlaps? Sellep., et ta
enamasti kaetud on? See tõestus
oleks halb tunnusmärk, sest ta ütleb,
et hool sünnib vaid teiste pärast, ku-

na ise ei tunta selleks mingit vaja-
dust. Iga naine peaks ühepalju hoo-
litsema oma käte kui jalgade eest.

On olemas veel rida väga huvita-
vaid asju, mõistatusi, mis piinavad
paljuid naisi, ent millised leiavad la-
hendise iludusravikabinetis. Kas võib
kõnelda kõigist asjust avalikult? On
olemas veel palju, palju asju, milliste
teadmine võimaldaks naisele hoiduda
nii mõnestki kurvast silmapilgust,
mis vastuoksa suurendaksid ta elu-
rõõmu.

Kui vähesed tunnevad lõhnastatud
vannide kütkestavat mõju. Lõhnas-
tatud vannid ei ole mingi toredus,
nagu arvavad veel paljud. Tõesti head
supelusveelisandid omavad peale suu-
repärase lõhna, mis imbub nahasse,
tervendava mõju, nagu väävel, kliid
ja söehappevannid. Suurepärase värs-
kus voolab naise kehast, kes supleb
hästi valmistatud vannis. Ta nahk

hingab värskust, õrn aroom tõuseb temast, teda ümbritseb nõre, millest ta ei tohiks hoiduda.

Missugusel naisel ei ole niipalju egoismi, et aega raisata ravile, mis valmistab talle nii palju elurõõmu ja õnne. Kõik need asjad ei ole tingitud edevusest ega uhkusest. Need on

tõestatud tokumendid tervisest, noorusvärskusest ja elujõust. Need on selle teadusharu tõendised, millele pühendavad arstid ikka rohkem ja rohkem tähelepanu, milliseid teenivad lugematud kosmeetilised laboratooriumid.

O. Alsen.

A. Jurich: SUVI.

O, sole mio!

Suvituspäevi Sorrentos.

Peatudes hoolitsetud, ilusas võõrastemajas Sorrento lähedal, oled teatud määral hämmastunud sellest otsekoheusest, millega siin nauditakse elu ja lastakse end teenida, ilma, et selle eest tuleks liig palju maksta. Hotelli aed on magus ja uimastav. Puuviljalõhnad segunevad mingiks aniisitaoliseks aroomiks, kõik puud on rikkalikult täis vilja.

Maapealne Aphrodite jalutab siin paani riigis. Merelahe kirjeldamatu kuumus uimastab meeli. Istun terrassil kõrgel mere kohal, seal on varju, kuna päike upub virvendavaisse vetesse. Išia ja Procida lamavad peeneil uduseil joontel. Siis tulevad pikas reas Kap Misenum, Baja laht, Nisida, Posilipp, Neapel valge eeslinnade rägastikuga kuni Vesuuvini, mille

kohal hõljub heledast suitsupilvest pikk hall liputaoline juga. Minu all asuvad kaljude väljasirutatud rahnud. Meri lähedal on läbipaistev ja roheline; õhukesed, valged lainteharjad rullivad kalda poole. Eemal ümbritsevad vett tumedad vöödid, mis on valguse koorma all päris sünged, kuna vulkaani jalal vesi on meelitavalt sinine. Ja ikka seesama suurepärase istandikulõhn! Ilusad, noored naised peaksid tarvitama sarnast lõhnaõli. Maa ei kasvata siin madalat rohtu, siin sirguvad vaid kõrged viinapuud ja ahned väänkasvud, apelsinipuud, millede vili on veel roheline, ja sidrunid, mis tõmbuvad juba kollaseiks. Roosid õitsevad ja igasugu muud mulle tundmatud taimed.

Veedan päevi suplemisega ja logelemisega. All koobastatud lubjakivikaljude vahel peitub liivane, väike laht, mis on sobivaim supelusrand. Aila ronitakse mööda kunstlikult õnnestatud teed kaljudes. Vesi ümbritseb keha hellalt kui armastetu sülelus, kuna vee vaim läbistab hinge ja muudab ta viljakaks. Hing taipab, et vesi on kõige algpõhjus; püha ema Thetis, Okeanose tütar, kes sünnitas inimese paleuskuju, kangelase.

Söögilaual ilutsevad alati lilled. Sütiakse kergelt toitu, veidi liha, veini, viinamarju väikseist korvidest; pilk rändab sealjuures üle mirtide, tammede, viinamägede, mis kasvavad siin eriti kõrgeks, eemal väänleb sinine merejoon, millest kerkivad sulavais heledais värves saared.

Pärast lõunat puhkan paksude eesriiete taga, millised siiski lasevad aimata seda sädelevat valgust, mis katsetab piiluda isegi läbi eesriiete. Magus roidumus liikmeis, erutav pakitus nahaaukudes meresooladest, aegade uimastav aroom, suliseva purskkaevu häämitsused, kõik see uinutab kergesse unne, nii et kuuled tahtma-

ta läbi une tasast merekohinat ja tunned, kuidas väljas lõõmab valgus. Seedripuul mu akna all rohutirts viilib oma monotoonset siristamist.

Miski ei ületa seda lõunamaist mugavust. Selle paradiisiaia uksehoidja on pärit ühest Hoffmanni muinasjutust: igivana, küürus, kangete x-jalgadega ja läbitungiva pilguga. Heasüdamline, veidi segane majateener, pooleldi väljajooksnud silmaga. Suurepärase ülemkelner, ühe peaingli nimekaim, kannab meisterlikult toitu ette ja tunneb meie soove paremini kui meie ise. Väiksekasvulised plikakesed paljastatud põlvedega, lühikesis sokkes, tantsivad kütkestavalt foxi ilusate dandydega. Nad on kõik pööraselt ilusad, kuid võimatult kasvatamatute nägudega. Lõunaks daamid ilmuvad suures tualetis; mustast südist šallid, laiad kübarad ja pikad lokid annavad neile salapärase, igavesti noore välimuse. Tantsiti palju, kord ka tarantellat, suurepäraseis kostüümes, mis pakkus tõesti elavat naudingut. On valitsemas veelgi Regina Giovanna päevad, kus korraldati armastuspidustusi, kus kõrged daamid pildusid rüütelite lilli, maiustisi ja lõhnavaid õlisid. Tantsitakse tulisel põrandal. Tunnen seda kerge värinaga. Võluv Terra de Labor, millest laulab Wolfram, põleb palavikus. Tulemägi hõõgub nõrgalt puuvilja lõhnaist läbiimbunud oös. Raketitega ja paukudega pühitsetakse San Gennarot. Kõikjal peab raksuma, see on peaasi. Kõikjal tõusevad kuulid õhku ja lõhkevad valgeroheline-punaset langevaise tähtedesse. Nii sädeleb kogu lahe ümbrus, vasemal Massa Lubrenses ja Sorrentos, paremal Vico Equenses, Torre d' Annunziatas, Torre del Grecos, isegi Neapolis ja San Martinos. Pühak võib röömustada. Kuid sirendav tähemeri õõ pimedal kehal hiilgab heredamini inimlikust tulevargist. Ööd

on täis kirjeldamatut ilu ja meloodiat. Lõhnad lähevad tugevamaks, pimedat aeda läbistab naer ja sädistamine, tüdrukute ja noormeeste kaksiklaul, mandoliinide värisedes. Kui lõppeks vaikne kuujumalanna sõidab üle merede, ühinevad taevast ja maa jumalikus hardumuses üksteisega. Diana ja Venus suudlevad üksteist, kuna põllud värisevad andumuses. Ma ei tea midagi ilusamat. Mõnikord riietusin ja läksin Sorrentosse, jalutades kõrgete aiapäikide vahel. Vaevalt näeb üle nende rohelist, näeb vaid kuldset, põlevat koidutriipu ja teravat sinist müüriarvu. Linnakeses on võluv aptek vanade arstirohupottidega, sinisest, ilusast portselanist, milliste hulgas mõned rohelised topsikesed, kõik seitsmeteistkümnenda sajandi töö. Ärides näeb sageli kuulsaid, kuid inetuid Sorrento puutöid, linnupuure elavate vuttidega. Kuid ka tapetud linde on rippumas kobaras ustepiitadel. See vaatepilt ei rõõmusta mind, olgu see toit kui meelitav tahes. Ei saa kuidagi õigustada itaallase toorust loomade vastu. Kas olete aga märganud ta südamlikkust laste vastu, ta sügavat ja otsekohest rõõmu nendega vesteldes? Selles jääme meie põhjamaalased itaallastest kaugele maha. Olen näinud küllalt sageli, kui loomadesõbralikud inimesed osutavad põlgust ja toorust oma kaasinimeste vastu, sellepärast loomade piinamine tundub mulle nagu veel suurema patuna. Lastearmastus tänapäeva itaallase juures on arvatavasti vanade roomlaste pärandus, kes ei suutnud küllalt vaimustuda väikseist lastest.

Teel Capo di Sorrentosse avaneb suurepärase maastik, mida kätkevad mõlemilt poolt vilkuvad poolsaared. Aiad ja metsad õõtsuvad tasases meretuules. Õhk on tiine tugevaist lõhnust. Ühel õhtul läksin läbi kaljukoo-

baste mere kaldale. Tihedad veehulgad rüsesid tumedate kogudena lähemale ja pildusid vahtu üles. Armastan päevast merd enam, kui seda taltsutamatu hävitavat veekogu õõsel. Ta on mulle võõras, kui ta nii röögatab läbi sünge, luurava öö.

Sorrentost sõitsin Capri saarele. Entsiaansinine meri on vahus. Vee tint tundub nii tugevana, et imestad, kui vette kastetud käsi ei värvu mustaks. Valged purjed hiilgavad siin ja seal! Peen udu hõljub triipudena mere kohal, õrnalt ja ebamaiselt kui india musliinid, milliseid kutsutakse jooksvaks veeks ja õhkkangaiks. Möödues Punta Campanellast, olme juba lahtisel merel, mis tuule aetuna õõtsub uhkelt ja ühetasaselt. Tugevaimal päiksepaistel seisab täies varustuses kolmemastiline sõjalaev. Capril olid reisu kuumeimad tunnid. Siin nägin merd esikord sulatamas heledamat taevast. Valgus, valgus! Punta Tragaralt, kus kerkiavad merest Faraglioni kaljurahnud, seletab silm, kuidas ühinevad ürgvalgus ja ürgvesi. Jumalikud looduse jõud. Kink, millist pakkus mulle päike ühenduses Tyrrhenia merega, oli mulle tähtsam, kui sinine koobas ja tiberia õudusjutud. Kuumad on siin värvid, kuumad valged majad, rõõmsalt võrsuvad asundised ja aiad. On ilus vaadelda suurepäraseid naisi, kes uhkelt kannavad puuvilja, kannusid või savipotte pea peal, sammudes alla järsult kaljuteelt. Monte Solaro ümber puhub tuult, mis mäe lääneküljel vahetpidamata puhub üles pilve ja ajab ta edasi kuni idaküljeni, kust ta tõuseb kaljurahnult õhku ja haihtub jäljetult taeva eetris. Elnetasin ilusal terrassil maal. Õhtul Sorrentos suplesin leiges merevees, kui päike loojanes veripunasena. Ta põletas mind esikord elus pruuniks. Tunnen end õnnelikuna ja tervena.

R. S.

Servina külalisõhtuult.

Vladimir Krõmov.

Vladimir Krõmov, alljärgneva jutustise, mis kujutab endast katkendit ta avaldamata raamatust „Jumal ja raha“ autor, kuulus tsaarivalitsuse ajal kuulsaimate ajakirjanikkude hulka Venemaal. Seetõttu oli tal tihe kokupuutumine nende ringkondadega, milliseid kirjeldab alltoodud jutustis.

Ta ei ole ilus, kuid väga elegantne, väike naine, ja üldine arvamine temast on: „Servina on üks veetlevamaid naisi...“ „Felja on suurepärase naine“. Ta täielik nimi on Feliksa Adolfovna Šervin.

Isegi neid, kes teda vihkavad, kes püüavad temast halba rääkida, ta kohtleb hästi; ta isegi suudleb neid ja on nendega äärmiselt lahke ning külalisõbralik ja kõneleb ühistele tuttavatele neist ainult head. Toit Felja majas on alati suurepärase. Millised veinid! Kui hubane on siin alati, kui vaba ja kui lõbus! Oluliseim aga — on suurvürstid. Nad alalõpmata viibivad Felja pool, liiguvad ta majas kui oma kodus, jumaldavad teda; ta käsutab neid kategoorsel toonil, mängib tujukat naist, ja nad suudlevad tal käsi ja täidavad iga ta käsu.

Tüli Feljaga maksis ühele ministrile karjääri. Temaga vaenu sattuda, on äärmiselt kahjulik. Ja kui temast kõneldatakse halvasti, siis teevad seda vaid need, kes temaga läbi käia tahaksid, kuid ei saa seda.

*

Täna, neljapäev, on vastuvõtupäev. See ei tähenda mitte ainult, et poole viiest kuni kella kuueni sõidab ette palju külalisi, vaid et kakskümmend inimest on palutud õhtusöögiks, mispeale mängitakse pokerit kuni kella kuueni hommikul.

Neljapäev on alatiseks kindlaks määratud vastuvõtupäev, sest kesknädalal ja laupäeval on balett ja neil päevil ei leidu Feljal võib-olla vaba aega. Ka õhtuult enne ülesastumist ta ei taha kaua

üleväl olla, veel vähem öösel süüa või veini juua.

Siin valitseb vali, asrtide poolt väljatõotatud kord. Peamiseks ülesandeks oli: niikaua kui võimalik säilitada noorust, tervist, musklite pinevust, naha värskust ja võimaldada omale kõik kättesaadavad lõbustused. Sarnase tasakaalu normeerimise süsteem on piseima üksikasjani läbimõeldud ja ta täidetakse kõige valjumalt.

Igal hommikul täpsalt kell kaheksa ilmub arst. Inglise seinakell söögitöös lööb meloodiliselt nagu Westminsteri kirikukellad kaheksa pauku, ja samal hetkel kõlab uksekell — arst on kohal. Ta on alati täiesti täppis, see on lepingupõhjal nii sõlmitud, selle eest saab ta head tasu. Tuleb ta viis, kümme minutit varem, jalutab ta ümber majade grupi, et täpsalt kell kaheksa seista maja ukse ees. Felja ise ei virgu kunagi enne kella pool kaheksat, mis ka eelmisel päeval ei oleks juhtunud...

Siis istub ta diivanil, toredas basseini toas, mis on sarnane kui Nikolai 2. vannituba talvepalees, siidist hommikkleidis ja joob kakaod, millesse on segatud mõni munakollane, kuni arst astub sisse. Ka kakao on erilisel hea, Delmasse'i kaudu Hollandist väljatellitud. Munakollane on pärit mingit eritõugu kanadelt, milliseid ta kasvatab oma suvilas Pavlovskis.

Ta on juba supelnud, ta kaal kindlaks tehtud ja massaaž lõpetatud. Arst ütleb talle igakord ühe meeldiva, igakord uue lause, küsib ta kaalu, katsub tuiksoont, südant ja vaatab keelt.

„Kuidas tunnete end?“

„Suurepäraselt, doktor.“

EESTI ILUSAMAID NAISI
ILUDUSVÕISTLUSEL 1930

„Silly”, Tallinnast.

„Linsi”, Abjast.

Foto Vilper.

„Täna veerandnaela rohkem?!“ näeb ta tabelist. „Mida sõite eile nii ennekuulmatut? Tunnistage üles, Feliksa Adolfovna!“

„Selles on jällegi Ilja süüdi, doktor... Ta valmistas eile jälle nii toredaid vähi-klime, et ma ei suutnud vastu panna. Täieline õnnetus on temaga,“ Felja naeratab magusalt, „ja kõik juhtub ka ühel ajal. „Johann Petrovič saatis Peterhofi triiphoonest maasikaid... Kujutlege, armas doktor, nüüd, veebruaris, maasikad, see on liig meelitatav — veiniga! Siin on ka teie jaoks veerandnaela.“

„Veiniga... veiniga! Homme teie ei tantsi... noh, siis see ei tee midagi,“ andestab arst armulikult. „Sõitke täna Pavlovskisse, jalutage pool tundi oma pargis, ja jumalik tasakaal on jälle käes. Südame seisukord on suurepära-ne, keel veel parem.“

Veel kaks, kolm fraasi ja arst lahkub. Igal esimesel kuupäeval saab ta oma rikkaliku honoraari lõhnavas, sirelivärvilises ümbrikus, väikeste suursuguste nimetähtedega, mis on valmistatud Rue de la Paix' l.

Esimene toaneitsi astub tuppa.

„Milliseid rõivaid käsete täna?“

Nad lähevad buduaari ja ta kammib Feljat kiiresti ja osavalt. Felja ei armasta raisata soengule rohkem kui viis minutit.

On õhtu, kolmveerand kaheksa, õhtused külalised saabuvad.

Täna on kutsutute arv criti suur, kakskümmendkaks, väljaarvatud oma inimesed. See on peaaegu suurim arv, sest laud suures söögitoas on arvatud kõige rohkem kolmekümnele inimesele, samuti teenijaskond. Felja ei armasta võõraid teenijaid, isegi mitte suurväest. Sellegipärast tuli mõne päeva eest vajadis võtta ametisse suurväest Aleksei teine autojuht: senine oli Felja perenaise vastu jäme olnud ja nõudis palga väljamaksmist. Suurväest Aleksei

oli seepeale kohe käsu annud teda väerinnale saata.

Liig suured seltskonnad ei vasta Felja maitsele. Külalisi on peaaegu igapäev, kuid siis mitte palju; kolm, neli. Seekord pidi tegema erandi. Pärast tulõhtut on alati vajalik kutsuda uusi inimesi. Machner oli saatnud kolmtuhat rubla ühe looži eest, mõned korvid lilli ja ühe vaasi Boucher medaljoniga, täiesti ebaharilikku mandariinsinist värvi. Blum ütleb, see olevat võrratu kallis, ainus sellesarnane, ta olevat kuulnud Napoleon III-le ja Machner olevat ta saanud, ei tea mis kombel.

*

Machner kasutas tutvust suurväest Johanniga: tal oli tähtsaid asju varustusametiga. Teda tutvustas Blum. Felja teab, et Blum ei tee seda muidu, kuid miks ei peaks talle võimaldatama seda teenistust.: „Igaüks tahab elada...“

Külalised andsid oma kasukad osavaisse, nägematuusse kätte. Mõned astmed mööda laia marmortreppi, mis kaetud paksu vaibaga. Trepil käsipuud asemel hoiavad marmorist lõvipead paksu siidinoõri.

Saabuvaid külalisi ei teatata. Gaston ja teine teener tunnevad kõiki ja teavad, keda on kutsutud tänaseks.

Siin ei ole nii kui tavalises rikkas majas, kus majaproua suure hulga külaliste puhul peab huvi tundma vähemalt teatud üksikasjade vastu, perenaiselt viimisel hetkel veel midagi küsima või viimse pilgu heitma kaetud lauale.

Seda kõike ei ole siin. Maja daam vestleb rahulikult külalistega, nagu kuuluks ta ise kutsutute hulka. Seal garderoobis, köögis, söögisaales, talveaias, veinikeldris, kõikjal — läheb kõik nagu Norteni kella järgi. Kõik on kui määratud, tahatud, hoolikalt ette valmistatud. Toitlustaja teab isegi üksikuid veinisorte, milliseid igasugu külalised harrastavad, ja need erisordid seisavad teiste, söögi juure määratud veinide kõrval. Küsitakse neid juhusli-

kult, siis ei viivitata minutitki. Nii see on alati, nii see on igapäev.

Vaid ühte asja korraldab maja daam ise: lauakorra ja pokeri mängupartnerid on ta ise ära määranud. Esimene on vankumata kindel. Teise juures võib veel viimsel hetkel ette võtta mõningaid muudatusi, näiteks juhusel, kui selgub, et mänguks valitud üks partnereid tunneb huvi daami vastu, kes ei mängi. Felja ei eksita kunagi ühte tête-à-tête'i, vastuoksa, ta korraldab neid ise, peenetundeliselt, targalt ja tähelepanematult. Kunagi ta ei toimi kohmetult, igäühe jaoks tal on meeldiv, tark kõnelemisviis. Mitte asjata ei austata teda. Naisena ta on geenius. Ta on auahnuse suurvaim, elumaitmise suurvaim.

Külalised on alati meeldivad või kasulikud, alati rõõmsad; peamure on, et oleks lõbus! Iga väikseimigi soov leiab täitmist, vaja vaid leida neid.

Suurvürst Johann võtab vastu külalisi koos maja daamiga. Ta elab juba poolteist kuud siin, päris ametlikult. Oma lossi alumise korra ta on lubanud haavatute sidemete valmistamiseks. Suured seltskonnadaamid toimetavad seda. Muuseas ta on juba varem kuude kaupa Felja juures elanud; kolm tuba ülemisel korral on talle reserveeritud. Tema lossis on aset leidnud alati vaid ametlikud vastuvõtud.

Ta on ebaharilikult sõbralik, see suurvürst Johann. Tema ülalpidamine ei oleks nii silmatorkav ega meeldiv kõigile, kui ta oleks harilik inimene. Ent ta on suurvürst, kuulub tsaari õuekonda ja on nii sõbralik ja kütkestav! Isegi kui ta oleks tapnud inimese, ta on suurvürst, ta ei allu ühelegi seadusele...

Machner tuleb sisse.

„Noh, lõppeks ometi, armas Benjamin Samuilovitš!“ läheb Felja talle vastu, „mõtlesin juba, et teie ei tulegi.“

„Aga kuidas võite... kuidas võite nii kõneleda! Teie poolt kutsutud olla ja mitte tulla, Feliksa Adolfovna!?!...“

Ta pilk otsib suurvürsti. See tõuseb

üles. Tervituse juures Machner ei saa hoiduda surumast talle ulatatud kätt kauem, kui lubab viisakus ja kummarduda veidi sügavamalt kui teistele. Seda jälgib Felja ja on raske kindlaks teha Felja vaevalt märgatavat pilkavat naeratust. Felja naeratab kõigile, isegi autojuhile ja pesunaisele, oma sõbralikku Felja-naeratust.

*

Koht maja daami kõrval on okkupeeritud; täiesti juhuslikult on just suurvürst Johanni kõrval vaba tool ja Machner peab tahes või tahtmata tema kõrvale istuma. Ta kohaneb kiiresti ja mõne minuti pärast juba on ta elavas jutlemises. Ta jutustab suurvürstile ühe suure aktsiaseltsi kontrollpakist, mille ta ostnud parajasti, kõneleb sellest, kuidas võita sõda... Machner teab kõik...

Suurvürst Aleksei on saabunud. Sõbralikult läheneb ta kõigile, teeb igäühele oma kummarduse ja läheb seesmistesse ruumidesse, just nagu oleks ta oma kodus. Ka tema on siin kodus, kuigi ta praegu siin ei asu. Kuid ta on siin elanud korra varemalt, rohkem kui kolm aastat.

Järgmisena astub sisse Arsenij. Ta autos olid kustunud lambid, mistõttu ta oli viibinud.

„Aristrahhov... mu armas, Jumalime! Nagu alati, viimne... Milline tähtis isik, et tohi mingil tingimusel olla esimene,“ ütleb Felja lõbusal toonil, veidi moonutatud lapseliku häälega, naerab ja ruttab talle vastu. Arsenij suudleb tal mõlemaid käsi, ja nii, käsi vallandamata — sest Felja ise hoiab neid kinni — nad lähevad koos saali. Felja peab end Arsenijga ülal, nagu oleks viimne armunud temasse.

Äärmiselt elegantne on ta, kui portselaanmarkiis, heledas, hõljuvas tülkleidis, väikeste, siniste lindikestega. Ta juures ei ole midagi karjuvat ega silmatorkavat, tähelepanu äratavad vaid sa-

fiirkõrvarõngad ja rinnanõel. Nende ehete eest suurvürst Nikolai on maksnud sadaseitsekümmendtuhat rubla Fa-bergerile.

Kogemata Felja laseb kukkuda oma taskuräti, see on palju väärtuslikum kui kuld. Arsenij tõstab ta üles, nuusutab teda kaua ja ei anna Feljale tagasi. Muidugi lasi Felja ta meelega kukkuda...

*

Mõne minuti pärast kõik külalised on koos. Lõppeks tuleb veel Ljaletška oma mehega, ilus, rumal baleriin. Ta on abielus väga jõuka kaevandusomani-kuga Urali mägedest. Alati veidi omapäraselt riietatud, alati Pariisi tualettides ja vaid praegu, sõja ajal, ta kannab ka mõnda Brisaki ärist. Teiste omi ta ei paneks selga. Ta teeb kapriis näo, poseerib, kõneleb igasugu rumalusi, kusjuures ta mõnda asja kordab palju kor-di, kui see mõningail põhjusil talle pähe on jäänud.

Baletis ei lasta teda peaaegu kunagi tantsida, kuid kui on vaja ilusat kuju, antakse talle mõni miimiline osa. Ta on uhke sellele, ta nimi seisab siis kuulutuslehtedel tegelaste seas, ja ta loeb end baleriinide hulka.

Alkohol on sõja ajal keelatud, kuid loomulikult ei ole see maksev sarnaste majade kohta, kui Felja oma.

Soojade söökide hulgas antakse ka kuulsaid vähiklimpe. Nad on suurepä-rased, nad sulavad keelel.

„Aga kust saab ta praegu vähke, see teie võlur Ilja?“ küsib Arsenij.

„Arvatavasti siiski Lõuna-Aafri-kast,“ ütleb tõsiselt Ljaletška. Tema usub, et vähke saab talvel Aafrikast nagu puuvilja: talle oli eile Jelissejevi valitseja jutustanud, et nad on saanud lauapirne Lõuna-Aafrikast.

Ljaletškat ei saa millegagi üllatada. Tal endal on alati kõik „ebaharili-kuim“. Või omab keegi teine sarnaseid roosaid helmeid, millistest üks sarnleb

teisele? Nöör nendest ulatub põlvini. Alatasa ta mängib nendega ja mõnikord ta võtab edevalt ühe helme suhu ja kat-sub teda katki hammustada.

„Kleopatra jõi helmeid ja teie närite neid,“ naerab Arsenij. „Kuid Kleo-patra osa sobib teile, olete suurepäran-e selles osas, Ljaletška.“

*

Lauakõnesid ei peeta, igaüks joob nii-palju kui tahab ja mis tahab ja klaasid täituvad nii nägematult, et kellegil ei ole piinlik juua niipalju, kui meeldib.

Melba maasikaid antakse kuldseil taldrekuil. Taldrikud on võõbatud õhu-kese emailkorruga, ja selle peal on vaevalt märgatav lihvitud klaasi õhu-kene kiht.

Machner sõidab, enne kui hakkab sööma, ettevaatlikult kahvliga üle emaili. Ta kardab rikkuda väärtuslikke taldrekuid, kuid veel enam ta kardab, et märgatakse, et ta ei ole harjunud üm-ber käima sarnaste asjadega.

Šervina vestleb kellegiga, jälgib aga ühtlasi Machnerit. Seda paneb oma-korda tähele Arsenij ja muigab.

„Nende taldrekute jaoks pead sa täna peale oma mängukaotuse veel kakskümmend viis tuhat juure maks-ma“, mõtleb ta Machneri suhtes. Pärast dineed mängitakse bridge'i, pärast sup-peed pokerit. Pealaua taga mängivad Šervina, Machner, üks rikas baletihar-rastaja — suurmaaomanik lõunast, kol-mekordse perekonnanimega — ja Lja-letška mees.

Machner esialgu otsustab kaotada suurvürst Johannile või Šervinale sada-tuhat rubla. Peale õhtusööki suurendab ta selle summa sajaviiekümne tuhan-deni...

Machner on peenetundeline mees. Ta mõistab, et ta ei tohi kogu aeg kaotada majaperenaisele või suurvürstile, ta peab seda võimaldama ka teistele part-nereile, et seda ei märgataks... Teda

ärritab see, et suurvürst Johannil on halvad kaardid... Machner arvab järgi: tema kaheksakümnest tuhandest on suurvürst saanud nelikümmend viis, Šervina umbes kakskümmendtuhat, ja viisteisttuhat on siiski kahe teise partneri käes. Need viisteisttuhat on kadunud, see vihastab teda.

Äkki juhtub midagi ootamatut.

Machner saab kaks kuningat, suurvürst mängib tema ees, pärast Machnerit käib baletiharrastaja kolmekordse perekonnanimega. Ljalitška mees ja Šervina passivad. Kindlas teadmises, et ta mängib suurvürsti vastu, Machner annab kaks kuningat ja jätab enesele kaks tähtsusetut ruutu-kaarti, ostab siis kolm kaarti ja näeb imestusega, et tal on käes viis ruutu-kaarti. Seega oli saavutatud pokeri suurim kombinatsioon „straigh flush”. Nende kaartidega ta ei taha suurvürsti vastu mängida ja on peaaegu valmis kaarte ära viskama, kui suurvürst ise passib ja selletõttu Machner kolmekordse perekonnanimega baletiharrastaja vastu mängib.

„Noh, nüüd ma alles näitan sulle, kuidas omandatakse võõrast raha,” mõtleb Machner kahjurõõmsalt, püüdes varjata kõigiti seda mõtet oma näoilmes.

Baletiharrastajal on kolm ässa ja kaks paari, seega „full-house”. Ta nägi, et Machner ostis kolm kaarti ja teab, et ta järjekindlalt kaotab. Ta otsustab sellelt tõusikult veel kenakese summa ära võtta. Mõlemad panevad juure ja mängivad kahekümnetuhandele. Seal tõstab Machner äkki summa kahekordseks. Baletiharrastaja tõstab seda veelgi kahekümnetuhande võrra. Machner katab need ja annab omalt poolt veelkord kakskümmendtuhat juure. Kõik jäävad kuulatama. Naabrilauad muutuvad tähelepanelikuks. Machneril ei ole enam pärlmutrist mängumärke ja ta otsib rahataskut, et välja võtta paber-raha. Piinlik on aga mängida otsekohe rahaga: Perenaine tõuseb kiiresti üles ja võtab lähedal seisva kirjutuslaua lae-

kast erilised kahekümneviietuhandelised mängumargid. Sarnaseid juhuseid on siin olnud juba varem. Ta annab kumbagile partnerile viis mängumarki ja jätab tähelepanematult kumbagi jaoks veel viis marki oma kätte. Ta ei kõnele sõnagi, ta on ise mängija ja mõistab, et sarnasel korral ei tohi segada.

Laual on sadatuhat rubla. Mõlemad tõstavad veelkord kahekümne võrra, ja lõppeks baletiharrastaja ei püsi enam, paneb mängu oma viimsed kakskümendviisttuhat ja paneb ette, kaardid avada. Laual lamavad sadakuuskümmendtuhat rubla.

Kui Machner avab oma kaardid, kostab üldine „ah!” Ta on muidugi võitnud. Isegi „rahukehastus”, Gastoni isikus, jääb kohvitassiga väljasirutatud käega peatuma.

*

Nüüd pakutakse türgikohvi väikseis tassides, teed ja šampanjat...

Äkki kostab tasane helistamine ees-toas, mida ei ole kuulda mänguruumi. Gaston teatab Feljale sosinal:

„Tema Keiserlik Kõrgus Jurij Nikolajevitš...”

Felja sai vaevalt külalisele vastu minna, kui juba uks avanes ja suurvürst Jurij-Georgie, Dodo ja Schmuhi saatel sisse astus. Georgie, suurvürsti alaline saatja, on ilus, ebaharilikult kauni kasvuga baletitantsija, Dodo tuntud teatriarvustaja, kõik tunnevad teda ja nimetavad teda Dodoks, Schmuhi, tuntud kunstnik, kes laulis varem ooperis, hiljem operetis, nüüd aga enam mitte kuskil. Tema tõeline nimi on Nikolai Ivanovitš Baraban. Kuid kõik tunnevad teda ta hüüdnime Schmuhi kaudu. Niihästi suurvürst Jurij, kui ta mõlemad alalised saatjad on täiesti purjus.

Kahe laua juures jätkatakse mängu, kõik teised on juba saalis. Felja on siiu ja seal. Suurvürst Jurij saabumisega.

tõusis tuju. Ta peab end vabamalt ülal, kui lubab hea toon, kuid kõik teavad, et ta on alati sarnane, kõik teavad, et suurvürst Jurij on alatasa alkoholi võimuses. Suurvürst Jurij on kuulnud lärmitegija.

Suurvürst Aleksej annab Gastoniile märku ja poole tunni pärast tulevad sisse kaks kaukaslast. Suurvürst peab neid eriti leskinga pärast: keegi ei tantsi nii kui need kaks, neil ei ole võistlejat! Mõlemad on n. n. invaliidid, et ei peaks minema sõtta. Mõlemad on pikakasvulised, hirmuäratavad mäekaukaslased.

Dodo istub klaveri taga, Sehmuhl saadab teda kitarril. Suurvürst Aleksej ja Jurij löövad jalgadega takti, parke tile halastamata, ja plaksutavad käsi.

Tempo läheb ikka kiiremaks... Peagi on parkett ära tallatud! Külalised koguvad lähemale. Juba täitsib suurvürst ise kaasa, see virgutab kaukaslasi veel enam, nad sattuvad äärmisse ekstaasi. Nende nägudel ei ole enam naeratus, vaid viha. Nad tõmbavad pistodad tupest, võtavad need hammaste vahele, moonutavad nägu... Kõik laulavad kaasa, löövad takti jalgega ja laksutavad käsi sinna juure.

„Lõpp!... Nüüd Allah — verdy!” käsutab suurvürst Jurij.

Ja kõik kooris, kaukaslased karjudes kõiki üle, laulavad: Allah-verdy, Issand

on sinuga!” Kõikide vahel liiguvad loogeldes kaks teenrit uute šampanja klaasidega. Kaukaslastele antakse šampanja asemel konjakit, see on traditsioon, sellest peetakse kinni.

Kaukaslased lahkuvad.

Sehmuhl klimberdab veel kitarril, Dodo katsub laulda, ei suuda aga enam, katkestab sõna pealt ja kukub sõimama.

*

Mängu lõppedes kell kuus hommikul, suurvürst Johann ja Šervina on võitnud sadaüheksakümmendkolmtuhat rubla. Umbes seitsekümmendtuhat kaotab baletiharrastaja kolmekordse perekonnanimega, kõik muu Machner. Sel kombel on Machner kokku hoidnud ja otsustab ka järgmisel korral kaotada. See oleneb sellest, kuidas homme kujuneb varustusameti asi: seal on suurvürst Johanni sõna otsustav. Seal on kümned tuhanded miljonid kaalul, nii et need paarsada tuhat mingit osa ei mängi.

„Kes sõendab ütelda, et suurvürstid on uhked ja kiuslikud, et nad on ligipääsematud... vastuoksa,” mõtleb Machner, kuna ta juba oma sõidukis istub ja oma järelejäänud uued viiesajarublalised üle loeb. Siin võib rahuga veidi raisata, on ju tegemist kõrgemast kihist isikutega...

V. Lehmbrock,
suurim saksa ku-
jur, mürgitas ene-
se gaasiga.

Maalikunstnik Jean A.
Gros (autoportree), kes
enda uputas.

„Surnud hingede“
autor Nikolai Gogol.

Kindral Sir Hector
Macdonald, kelle
enesetapp erutas
tervet maailma.

Vaim, mis viis enesetapmisele.

Meile kõigile, inimestele ja loomadele, on antud tugevaima instinktina kaasa elu alalhoidmise iha. Schopenhauer ütleb, loodus on annud inimesele „rõhuvate vaimliste valude vastu eesõiguse vabatahtlikult elule uue sihi anda”. Sellele eesõigusele, mida rõhutavad kreeklastest Nietzsche hulk mõttetarku, on teiselt poolt usulisil ja kõlbliseil põhjusil seatud vastu kohustustunne, mis sunnib võitma valu ja meeleheidet elus. Kuid kõigil aegul on olnud inimesi, kellele elu tundus liig raskena. On vale, kui arvatakse, et siin on peamiseks põhjuseks aineiline kitsikus.

Kui see nii oleks, langeks suurem osa enesetapmisi talvekuudesse, mil ainelised raskused suurimad. Pilk statistikasse tõestab aga, et maikuu, majanduslise tõusu — ja armastuse — aeg, näitab suurimat enesetapjate arvu. Ühe sõnaga: majanduslised põhjused mängivad elust pettunu juures märksa vähemat osa kui hin-

gelised. Lehitsedes inimsoo ajaloos, leiame suure hulga isikuid, kes vabatahtlikult loobusid elust ja kelle juures näib pealiskaudsena ja ebasobivana väljendis argpüks, mida nii tihti tarvitatakse enesetapjate kohta, sest oma vabasurmaga nad sageli tõestavad just hingelist suurust.

Varaseima näite kangelaslikust enesetapmisest leiame vist rooma ajaloolase Titus Liviuse juures: Ühel päeval tormas roomlaste väejuht Sextus Tarquinius, Lukretia ilust ja tagasihoidlikkusest võlutud, ta magadistuppa. Ta ähvardas teda ühes orjaga läbi torgata, kui ta ei andu talle, ja hiljem teda laimata kui abielurikkujat. Ei olnud häbistavimat roomlannale, kui olla vahekorras orjaga, ja keegi ei oleks saanud pärast tema surma kaitsta ta au. Lukretia andus meeleheites sissetungijale, et siis oma abikaasat lahinguväljalt koju kutsuda. Ta jutustas oma naiselu rüvetamisest ja torkas pärast se-

da omale pistoda rindu, olgugi et mees leidis ta süütuse tõenäolise olevat. Naiseliku au haavamine on Lukretiast saati ajanud paljuid naisi vabasurma ja on ka kirjanduses paljude kirjanikkude poolt leidnud käsitamist.

Ka mehed on läinud vabasurma, kui on kaheldud, kas põhjusega või põhjuseta nende sugulises aususes. Üks kurvemaid juhtumusi on vististi saksa suurtöösturi Alfred Kruppi vabasurm, kelle seltskondline seisukoht oli kõigutatud mitteõigustatud kahtlustuse tõttu, et ta kuulub homoseksualistide hulka.

On loomulikult ka juhuseid, kus nii mõnigi loobub elust just sellepärast, et tunneb end süüdi olevat. Huvitavaim sellesarnane juhus on kahtlemata inglise kindrali Sir Hektor Macdonaldi vabasurm. Lihtsõdurist oli ta tõusnud kõrgeimaks vägedejuhatajaks Ceylonil, omandas aadliseisuse ja oli kuulsamaid briti keiserriigi ohvitseri. Äkki tõusid kindral Macdonaldi vastu 1903. a. kevadel rasked süüdistused, mis olid kõlblist laadi. Ceyloni seadus ei näinud ette sel juhul küll mingit karistust. Kuid kes tunneb Inglismaa avalikku arvamist, kes alles mõni aasta varem hukutas samal põhjusel Oskar Wilde'i, teab ja mõistab, et kindralil ei olnud muud pääseteed, kui lasta kuul pähe.

Üks juhus saksa kriminaalajaloost: Alma de Paradede, mehelik mõrvoja. Paar aastat enne sõda reisib üks Breslau õpetajaid keele õppimise otsustarbel Pariisi ja tutvub seal Almaga, kes olevat mingi krahvi, ühtlasi Argentiina konsuli, tütar. Nad armuvad üksteisse ja mõrvoja läheb temaga koos Saksamaale. Kuid õpetaja sõbrad, kellele ta esitab oma armsamat, kahtlevad Alma naissoosse kuuluvuses ja suudavad ka peigmehele seda selgeks teha. Kihlus katkestatakse

ja õpetaja teatab loost isegi poliitsete võimudele. Arst peab krahvinna läbi vaatama. Kuid tema juuresolekul viimne võtab mürki. Alles laiba juures tehakse kindlaks, et rind, puusad ja pikk juuks ei ole ehtsad, et krahvinna Alma de Paradede Pariisist on tõeliselt 35-aastane ühe Berliini arsti võõraspoeg.

Enesetapmised usulisil põhjusil on sama vanad kui usk ise. Kõneldakse, et Sanguri saarel asuvate hindude juures veel tänapäev loetakse kangelasteoks, kui lilledega kaunistatud merde hüpatatakse ja jumalate auks end haikaladele ohverdatakse. Ristiusk on vali enesetapjaile, ometi on alati olnud kristlasi, kes uskusid, et nad on õigustatud usulisil põhjusil vabatahtlikult loobuma elust. Huvitavaim sellesarnane juhus on vast vene kirjaniku Gogoli enesetapp. Ei ole teist maad, kus raskemeelsus nii vallutaks rahvast ja eriti kirjanikke, kui Venemaal. Gogol „Surnud hingede” autor sattus äkki usulisse müstitsismi ja püüdis selle tõttu oma pattude lunastamiseks luua kujusid, mis oleksid äärmiselt puhtad ja pühad, kuna ta sulg tema enese arvates senini oli teeninud kuradit. Ent see katse ebaõnnestus ja olles pettunud eneses ja maailmas, ta põletas ühel päeval „Surnud hingede” teise jao käsikirja ja kõik muud teosed, mis ta oli kirjutanud viimse kümne aasta jooksul. Kuid ta ei suutnud vabastuda oma teoseist ega iseendast ja haaras sellepärast, nagu Goethe Faustki, mürgipudeli. Hirmsate piinade tagajärjel suur kirjanik suri 21. veebruaril 1852. a.

Traagilisemate enesetapmisjuhusete hulka viimseil aastakümneil kuulub kindlasti Otto Weiningeri vabasurm. Traagiline, sõna tõsisemas mõttes, sest ta ilmavaade oli äärmiselt pessimistlik. Vast aitas seks kaasa ka asjaolu, et ta ajakohane teos

EESTI ILUSAMAID NAISI
ILUDUSVÕISTLUSEL 1930.

„Milvy”, Tallinnast

„Meliora”, Tallinnast.

Foto Akel & Ko.

„Sugu ja iseloom” ei leidnud sellist tunnustamist, millist lootis äärmiselt noor Weininger oma teesele, mitte enesele.

Kui Weininger pettus teistes, siis vastuoksa prantsuse maalikunstnik parun Jean Antonie Gros kahtles iseendas ja oma võimistes. Gros, üks andekamaid 19. sajandi kunstnikke, ei leidnud tunnustamist ja tal ei jätkunud kangelaslikkust, nagu vananeval Rembrandtil ja paljuil teistel kunstnikel, kannatada alandamist lõpuni. Kõigepealt uskus Gros, et ta on kaotanud väliste kannatuste tagajärjel kunstniku loomisvõime. Ta läks Bois de Boulegne's asuva tiigi ääre, pani kaldale oma kübara, uuri ja viisiitkaardi ning uputas enda vaevalt neljajalalises sügavuses. Mängivad lapsed leidsid teisel päeval suure maalikunstniku kaardi kaldal, kelle vabaturm ei tumestanud ta kuulsust, vaid vastuoksa suurendas veel.

Kunstnikud on tundlikumad haavamise vastu, kui harilik inimene oma igapäevseis võitlusis. Alles värske on haud, mis katab kirjanik Oskar Kanehli. Ja veidi aega enne seda, kui viimne kukutas end aknast alla, surmas end gaasiga suurim praegusaja Saksamaa kujur. Kanehli olevat põhjustanud majandusline kitsikus, Wilhelm Lehmbrucki õnnetu armastus. Mõlemad oletused võivad ju kaudselt olla õiged, kuid — kui mõista nukrust, mis valdab Kanehli revolutsioonilisi luuletisi, või mõista väsimust ja valu, mis lasub Vilhelm Lehmbrucki teoseil, selgub, et õnnetu armastus ega aineline kitsikus ei olnud suurimaks teguriks nende vabaturmas. Ja miks suri Heinrich von Kleist, kellest oleks võinud saada kuulsaim saksa draamakirjanik? Kas mitte sellepärast, et teda ei mõistetud?

Pigemini on õige oletus, et ta loobus elust sel põhjusel, et ta ei mõistnud elu. Ta ei suutnud võita igatsust, mis kutsus teda „tundmatule maale,” nagu ta kirjutab ühes lahkumiskirjas. Cato surmas enese, kui nägi, et Rooma riik hukkus Cäsari tähe tõusmisel ja mõttetark Seneca, kes teda selle eest kiitis, lasi avada oma veresooneid, kui Nero süüdistas teda ebaõiglaselt. Mõttetarga abikaasa ei tahtnud üle elada oma mehe surma ja avas sellepärast ka oma veresooneid. Kuid Nero, kes sellest kuulis, andis kiiresti käsu, et tal verjooks seisma pandaks. Meie ei tarvitsegi nii kaugele tagasi minna, kuna alles meie päevil võttis omalt elu mees, kes oli meeleheitel Saksamaa kokkuvarisemise pärast. See mees on vast oma maa majanduslikeks tõusuks rohkem kaasa aidanud, kui nii mõnigi teine sakslane. Albert Ballin, Saksa kaubalaevastiku esimesi asutajaid. Keisri sõbrana ta võttis osa ka poliitilisest tegevusest ja katsus viimseil sõjaaastail lepitada vaenlasi. Kuid ta vaev osutus asjatuks, ja kui Saksamaa novembris 1818 kokku varises, läks ta vabaturma.

Napoleon manitses kord sõdureid, kelle hulgas tuli ette massilisi enesetapmisi, teravaimate sõnadega: „Kas sarnasel inimesel on üldse julgust, kes kardab õnne vaheldumist halvaga? Tõeline kangelasjulgus avaldub siis, kui oldakse üle elu viletsust.” Kuid kui hukkus ta uhke riik 1813. a., katsetas ka tema enesetapmist. Saab teda hukka mõista selles? Mäetippude kõrval asuvad kuristikud ja kes tõuseb mäeharjale, hukub kergemini kui inimene, kes kõnib tasast maad. „Paljud surevad liig hilja”, ütleb Nietzsche Zarathustras, „ja mõned surevad liig vara.”

Dr. E. A. Bernard'i järgi.

Irene Merriam.

William Locke' romaan.

3

— Kõik, mis mu võimuses! Arvatavasti pean jooksma arsti järgi, — sõnas Guy, heites pilgu Irene naabrinna.

— Ei, kui peaks tulema vajadis, saadan Jane'i. Minge sinna, kus elab see õnnetu tütarlaps ja öelge neile, et ta on haige ning mina hoolitsen ta eest täna, ja kui nad on nõus, siis otsin talle ka sobiva koha. Ta elab onu ja tädi juures, kes peksavad teda. Tuleb kah idee saata last müüma kannikesi sarnase ilmaga.

— Kus nad elavad?

— Georgiuse 24, mustas umbtänavas, jaama taga. Nende perekonnanimi on Jackson. Siis tulge jutustage mulle. Pakun teile einet.

Guy nokutas pead, astus kõrvale ja käskis kutsarit ära sõita. Tõld kihutas minema. Ta läks jala, olles huvitatud ja liigutatud sellest stseenist. Ta kujutles endamisi, kuidas Irene märkas tüdrukut, kuidas ta meelepahaga kiskus seljast mantli, aetas tüdruku tõlda, toimides kiiresti temale omase valitseva otsustavusega. Ta muigas, kui mõtles sellele, et Irene pöördus kõhklemata tema poole palvega, teades ette, et ta ei keeldu. Hea, et ilmas oli sarnaseid naisi kui Irene! Möödudes nende majast, ta nägi, kuidas aknast vilksatas ta kuju. Ta kujutles, kuidas Irene kihutas teenijaid taga valmistama kiiresti sooja vanni, ja kuidas ta, põlvitades kaminatule ees, soendab pesu kätel, — tuli mängleb ta heledail juukstel ja valgustab ta nägu. Ta kujutles seda pilti niikaua, kui jõudis pärale.

Ta leidis missis Jacksoni kodust. Ta meest ei olnud. Kui võib otsustada inimese üle ta kodu järgi, siis Guy oli veendunud, et oli sattunud

mõrtsukakoopasse. Tuba oli must, missis Jackson veel mustem, kui see oli vaid võimalik. Ta tavaline viis kõneleda oli veel mustem ja jämedam. Ta oli nähtavasti purjus. Toas oli midagi voodi taolist, kuid nurgas vedeles mingi jäme riie, millele olid paisatud nartsud. Kõigi oletuste järgi see oli tütarlapse ase. Guy seletas oma tuleku põhjuse; oma imestuseks, talle ei vaieldud vastu. Missis Jackson ei leidnud põhjendatud olevat, et ta pidi hoolitsema lapse eest, kes ei olnud tema oma. Pealegi ta ise ootas varsti last. Kui keegi soovib hooldada tütarlast, ta oleks väga rõõmus. Ühte palus ta vaid, et tüdruk paigutataks kusagile paremasse majja, kui seda oli Irene oma.

— Kõik on korras! — sõnas Guy, kui Irene kohtas teda all.

— Hästi! — vastas Irene. — Läheme minutiks üles.

Ta pööras järsku ümber ja läks mööda treppi üles.

Tütarlaps lamas soojasti mähitult süngis väikses toas, mis oli eelmistele üürnikkudele olnud lastetoaks, kuid praegu seisis tarvitamata, Irene suureks kurbuseks. Irene lähenes tüdrukule, võttis temalt lina ja näitas Guyle ta õlgu ja rinda.

— Vaadake! — ütles ta.

Guy kummardus; lapse keha oli üleni sinine.

— Ma lähaksin nende peale relvadega, — hüüdis Irene, — pühiksin maa pealt need koletised!

— Tahaksin, et teeksite seda kohe; enne kui neil sünnib laps, — sõnas Guy pahaselt.

Ta kirjeldas Irenele oma külaskäiku. Irene kuulatas vaid pooleldi. Guy

esimene märkus pani uuesti värise-
ma pingule tõmmatud keeled.

— Peab paluma jumalat, et laps ei
sünniks elavana, — ütles Irene. —
Mõelge, neil koletistel võib sündida
laps! Ja mis eest saatus eelistab
neid sarnase voorusega?

— Teine ja parim voorus — on ol-
la võimas tegutsema nii nagu teie, —
sõnas Guy, püüdes lohutada Irenet.

— Ja, kuid mida saavutan ma lõp-
peks? Soovides peatada laviini pal-
jaste kätega, suudad haarata vaid
peotäie lund.

— Ja, kuid teie jõuate siiski haa-
rata peotäie.

— Vaene, väike olend, — ütles
Irene. Ta kattis tüdruku vaipadega,
kohendas mõnda eset toas ja viis Guy
alla.

Eine oli valmis. Nad istusid laua
taha.

Gerard oli kalal, külas. Nad kõne-
lesid sellest, kuidas ta praegu arva-
tavasti tigidalt jälgib ilma Westonite
söögitoa aknaist.

— Mis ütleb ta meie väikese sõbra
kohta? — küsis Guy, valades omale
veini.

— Aga mis siis?

— Muidugi võite ta hädakorral
paigutada kusagile usaldavaisse kä-
tesse.

Irene ajas silmad pärani laiali.

— Teie arvate, et Gerard ei taha
teda siia? Minu armas Guy!

Guy naeris endamisi ja viis ette-
vaatlikult jutu teisale, pärides, mil-
lal Irene leidis tütarlapse. Miks sõi-
tis ta üldse välja sarnase halva il-
maga?

— Tahtsin viia midagi ühele hai-
gele tütarlapsele, — vastas ta.

Järeljäänud osa ta pihtimusest
langes kokku Guy oletustega. Koju-
teel ta märkas naist, kes püüdis üles
aidata maas lamavat tütarlast. Ta
peatas tõlla, haaras tüdruku sülle ja
võttis ta kaasa.

— Ei oleks tarvitsenud vaid ris-
keerida eluga ja ära võtta mantlit.
Olite nii kergesti riidetatud, — sõnas
Guy naeratusega. — Isegi püha
Martin poleks teinud seda.

— Teate, mis, — vastas Irene võ-
luva pühaduse teotamisega, nõjatudes
lauale. — Minu arvates oli püha Mar-
tin üks halvemaid tüüpe ajaloos.

Pärast einet tüdruk teatas mister
Jacksoni tulekust.

— Ta on väga kole, madame, —
tähen das ta.

— Ma lähen ja saadan ta ära, —
ütles Guy.

— Ei, laske mind. Kasutan ta tule-
kut, — vastas Irene.

Ta läks. Ta silmad välkusid ja väl-
jendasid valmisolekut võitluseks. Ta
kohtas Jacksonit eestoas. Nähes te-
da, Jackson hakkas söimlema. Guy
seisis nägematu tunnistajana ukse
taga.

— Teie ei saa last tagasi, — ütles
Irene kindlalt.

— Siis nõuan ma tasu, — karjus
Jackson.

— Ma ei anna tasuta ära oma nai-
se liha ja verd. Meie oleme vaene
rahvas ja tüdruk teenis veidi.

— Seda inetum on see teist, kuna
olete nii tugev, — ütles Irene.

— Nõuan tüdruku eest viis naela.

— Teie ei saa poolt pennigi.

— Siis lähen toon politseinikku.

Ja ta sammus ukse poole. Irene as-
tus lähemale.

— Teie sõandate veel ähvardada
mind! — hüüdis ta. — Teie! Kasige
mu majast ja et ma enam ei kuule
teist. Vastasel korral, vannun Juma-
la nime juures, pöördun lastehoole-
kande seltsi poole ja jutustan seal
teie pattudest. Siis saate veel istuda
vanglas!

Võib olla, et kuri läige Irene sil-
mis heidutas Jacksonit, Guy ei tead-
nud seda kindlasti. Kuid Jackson
lahkus, vandudes ja paigutades

uksi. Guy ruttas Irenele vastu tuk-suva südamega. Ta oli vaimustatud ta ülalpeost kui poisike. Irene naeris veidi erutatult ja surus taskuräti ninale.

— Läheme kabinetti. Must elajas. Siin on õhk täis tema lehka.

— Teil on suurepärane viis jalge alla tallata inglise seaduseid, — ütles Guy naerdes.

— Halvad seadused ei vääri teist-sugust käitamisest, — vastas Irene, olles veendunud oma võidus.

Guy ei jätkunud julgust vastu vaielda nii kindlale veendumusele. Veidi hiljem palus Irene temalt abi teises asjas.

— Mulle saadeti meie ühingu maja ja asukoha plaanid, — ütles ta. — Sain nad eila ja ei saa neist palju aru.

Ta rullis lahti nurgas seisnud plaanid ja laotas nad lauale laiali. Mõlemad nõjatused lauale ja nautisid tüki aega vaielust arhitektuuri üle.

— Nii siis tuleb veel kaua oodata, — sõnas Irene lõppeks. — Ent mina tahaksin ehitada maja juba homseks.

— Olen kindel, et suudaksite seda teha, kui aga tõsiselt katsetaksite, — ütles Guy. — Teie suudate teostada, mis tahes. Ühing oli Irene inimarmastuslik idee, — heategevusasutis, kelle asutajaks ja peamiseks juhtijaks oli ta ise. Alul Gerard ei tunnud huvi selle asja vastu, sest ta arvas, et idee ei ole teostatav; kuid Irene teotses suure osavusega, kasutades selleks kogu oma energia, ja suutis lõppeks huvitada oma ideega kogu ümbruskonda. Gerard ja Guy olid komitee liikmed ja külastasid koosolekuid eeskujuliku täpsusega.

Lõppeks Irene rullis plaanid kokku ja asetas nad nurka.

— Kui vähe suudame meie kergendada kannatusi selles maailmas! — ütles ta ohkega.

Guy muigas.

— Kui teile antaks küllalt pikk kang ja tugipunkt, kus seista, teie nihutaksite maakera paigast, nagu tahtis Arhimedes. Kuid kõigepealt peate sattuma taevasse.

— Selles peitubki taeva idee hirmus külg, — vastas Irene. — Niipea, kui satute sinna, muutute kasutuks, täiesti kasutuks. Selles peitubki õieti surma õudus, sest teilt võetakse igaveseks võimalus aidata oma õnnetuid ligimesi. Kõik, mis kavatsete korda saata, peate teostama oma lühikese elu kestel — kus on kättesaamatud kang ja tugipunkt. Imestan vahest, kuidas saan üldse olla õnnelik? Kuid sellegipärast olen väga õnnelik. Os-kate seletada seda teie?

Guy vastas ebamääraselt, et varjata oma nukrutsevat meeleolu; ta teadis, kõik Irene mõtted keerlesid Gerardi ümber.

Assotsiatsiooni tõttu meelestus tal-le Minna esimest korda pärast seda, kui silmas Irenet tõllas. Ebameeldiv võrdlus tükis ise ta ajju.

— Miks olete äkki nii tusane? — küsis Irene lõbusalt.

— Mõtlesin sellele õnnele, millist väärteie teie.

Irene naeris veidi pilkavalt.

— Kas see teeb teid nii kurvaks?

— Arvan, et ja, — vastas Guy. — Nüüd on teie kord seletada mulle.

Kuid Irene, kui tark naine, ruttas vahetama kõneainet.

4. peatükk.

Minna Hart oli oma vanemate ainus tütar. Ta kaotas varakult ema ja oli sellest ajast saati terve seeria kasvatajannade hooldamisel, kellele vastu, peale ühe, ta ei tunnud mingit poolehoidu. Seda ühte ta armastas tulise noore armastusega; ent kui ühel ööl noor olend kadus, viies kaasa kõik Minna ehteasjad, ta kuum kiindumus muutus vihkamiseks, mis

sai osaks ka kõigile hilisematele kasvatajannadele.

Esimesel võimalusel ta seletas isale, et ta kasvatus on lõpetatud ja ta tahab lahti saada kõigist õpetajaist.

Pärast seda ta isa, kes teadis sama vähe lapsekasvatusest kui sõjaväe kohtute juhtimisest, võttis majja oma õe, elatanud, tüseda punapõselise, mustajuukselise juuditari, kes pidas valjult kinni kõigist oma usu eeskirjadest.

Et Minnat keegi kunagi ei olnud õpetanud kinni pidama juudiusu kombeist ja ta käis sünaagoois vaid sellepärast, et uhkeldada oma uute riie-tega, siis vihastas teda tädi vahelesegamine ja viis tasakaalust välja. Pealegi äratasid üldist tähelepanu tädi päevitanud punane nägu, ta paks käevõru ja rinnanõel, mis oli magusa-söögi taldriku suurune, ja Minna ei armastanud näidata ennast temaga kuskil.

Kui tädi ootamatult suri, Minna tundis suurt kergendust. Ta vabanes pikkamööda ka majaperenaise kohustisist, mis kitsendasid teda, ja teatas isale, et nüüdsest peale kavatseb elada täiesti iseseisvalt.

Ta valitses maja piiramatult, täitis kõik oma tujud, käsutas kõiki teenijaid, vallandas need, kes ei kuulunud sõna, ümbritses end kõige võimaliku toredusega, mida oli võimalus saavutada raha eest, — ja tundis igavust täies üksilduses. Vaatamata tugevaile sugulussidemeile, mille poolt erinevad juudid teistest rahvustest, Israel Hart ei tunnud suurt sümpaatiat oma tütre vastu. Minna vihkas tema tõugu, põlgas ta ametala. Isa tundis seda ja Minna sealolek kitsendas teda. Ta ei osanud vestelda riietest ja lintidest, muusikast, pildigaleriidest ega kirjandusest. Varakogumine huvitas Minnat veel vähem. Teisi sugulasi tal ei olnud. Ta vihkas oma isa juudist sõprade naisi

ja tütreid, kes elasid samas linnas. Israel kehtitas õlgu ja nõudis tütrelt nende ühiselus vaid mõne üksiku vormaalsuse täitmist, milliste teostamine näis viimasele halvemana, kui tädi Lea poolt majja toodud valjude kommetega harjumine. Kodus nad kohatasid harva ja ainult söögiaegadel. Vahest, kui tal oli sellekohane meeleolu, ta mängis isale pool tundi võrastetoas, pärast seda läks Israel oma ruumidesse. Minna elu ei puutunud temasse. Kui ta oleks tahtnud, oleks isa muretsenud talle terve hulga seltsidaame; kuid ta keeldus kategooriselt, ja Israel, imestudes temale arusaamatute naiselikkude iseäraldiste üle, jättis tütre rahule. Ainult ühes asjas ta oli vali: Minna abiellumise puhul pidi tema hääl olema otsustav. Kuid Minna naeris pilkavalt, igasugu tähendiste üle, mis puudutasid abiellumist mingi pika nina ja lakatud pea omanikuga — ja oli pahane, kui keegi püüdis olla talle tähelepanelik. Selle asemel ta eelistas istuda akna all ja oodata printsi, kes ei tulnud. Ta elas sihitut üksildast elu, raisates oma noorea aastad rahuldamatute soovide nõiaringsis. Oma rahvusest seltskonda ta ei armastanud. Talle võõras seltskond, kuhu ta nii soovis sisse tungida, ei võtnud teda vastu. Ta oli kui pidalitõbine — juudisoost liiakasuvõtja tütar. Ta tunnustas, et rikkuse pidalitõbi oli temagi veres. Ta ei saanud lahti sellest, ei saanud loobuda rikkusest ja võidelda sõnaga ja teoga kätte oma vabadus! Sageli maja üksildane toredus tegi ta kurvaks. Ta piinles oma soovide rahuldamatuses, mis rikkus ta närve. Siis sõitis ta üksi, ühegi teenijata, Brightonisse oma vana amme, süürialanna Anna Kassaba juure, kes andis talle kasutada oma parimad toad, hellitas ja süleles teda ja ennustas talle printsi peatset ilmumist. Anna oli ainus olend ilmas, ke-

da ta armastas. Vana naine oli kiindunud Minnasse hommikumaalase andumusega.

Brightonis, joobunud vabadusest ja täiesti teadlik oma ilus, tütarlaps ot-sis juhtumusi ja mängis hoolimatult tulega. Ta märkas oma hääle võl-uvat, igatsevat mõju ja talle pakkus suurt lõbu tunda selle mõju teistel. Ükskord ta tutvus tänaval sõjaväela-sega, kes kutsus teda enesega lõuna-tama restoraani. Lõpetades lõuna, Minna tahtis tasuda oma osa arvest. Mees ei olnud nõus. Siis tõusis Min-na üles ja teatas, et ta lahkub, kui viimane ei anna järgi. See alistus. Pärast lõunat sõitsid nad koos teat-risse, ja hiljem jalutasid kaua kuu-valgel. Minna oli väga rahul seiklu-sega ja läks koju kell kaks öösel. An-na veetis uneta öö ärevusest, kuid Minna seletas talle kõik mõne sõna-ga. Vana naine tõmbas värisevate kätega ta näo omale lähemale ja vaat-sas talle silma.

— Kas sinuga ei juhtunud midagi halba?

Minna puhkes lõbusasti naerma. Ainult siis, kui tuleb prints, siis on karta hädaohtu. Ta tunneb ta otse-kohe ära. Ja ta katkestas teisel päe-val järsult sõjaväelasega tutvuse, millega pesi igaveseks ära ta suud-lused.

Lõppeks ilmus Guy.

Kõige imelikum oli see, et ta koh-tas teda Merriamite võõrastetoas, ku-hu tuli sageda.

Minigi teravmeelne Guy tähendis meeldis Israel Hartile. Jättes temaga jumalaga, ta sõandas avaldada soovi näha teta oma pool. Noormees val-mistus üba viisakale keeldumisele, kui pilk Minna ilusaist, uhkeist ja väljakutsuvaist silmist sundis teda vastu võtma kutset. Nii algas nende tutvus. Et nad läbikäisid üksteisega,

oli täiesti Irene teene. Teda oli alati pahandanud seltskonna ebaõiglane valjus, teda pahandas, millise hooli-matu ebaviisakusega kõik kohtlesid rikka juudi tüdart. Järgmisel päeval, temale omase hoolimatusega selts-konna reeglite vastu, ta läks külasta-ma Hartisid. See oli üks Irene rüüt-lilikke samme. Alul Gerard oli selle vastu, püüdes varjata oma ra-hulolematust naljatava tooni taha. Inimene, kes laenab raha Jumal teab kui suurte protsentidega, oli täiesti vastuvõtmatu korralikus seltskonnas, väljaarvatud oma võlgnikkude juu-res. See on sama hea, kui asetada leopard lambatalle kõrvale, pannes ühte puuri lövi ja mullik. Kuid tuli, mis välkus Irene silmis, ja protest, mis oli valmis tungima ta huulilt, kat-kestas ta küünilised märkused. Ta andis järgi Irenele ja tegi näo, nagu oleks ta vaimustatud Irene põlatute kaitsmisest. Irene jätkas tegevust mehe loaga, kui piigiga ja mehe vi-siitkaardiga, mis oli talle kilbiks. Ent Guy nägi esikord vana Harti ja Min-nat nende vastuvisiidil Merriamitele.

Minna võttis vastu Irene sõprus-ettepaneku teesklematu rõõmuga. Sellega talle avanes pääs sellesse nõiutud ringi, mille piiride taga ta nii kaua oli seisnud. Oleks ta kiin-dunud oma heategijasse talle omase kuuma lõunamaalase vaimustusega, Irene oleks teda armastama hakanud, oleks kaitsnud teda eduga kõikide eel-arvamuste eest, ent tüdruku ilu oleks teinud kõik muu. Kuid Minna ei ol-nud nagu millegagi rahul. Ilmus uuesti haavatud uhkuse kipitav tun-ne, mida suurendas ebamäärane, instinktiivne armukadedus. Siis ilmus Guy. Ta ilmumine paiskas kõik segi ja hävitas Minnas viimse heatahtlik-kuse Irene vastu.

(Järgneb.)

Romaani-visandeid.

Jerome K. Jerome.

Kord, kui tulin koju ühelt härrade dineelt, mis peeti mu sõbra Jephsoni juures, ütlesin oma naisele, et kavatsen kirjutada romaani. Talle meeldis see ettevõte. Ta ütles, ta olevat ammugi imestanud, et ma sellele juba varemalt ei ole tulnud. „Tead sa,“ lisas ta siis juure, „romaanid on tänapäev liig viletsad. Kindlasti suudad sa ühe kirjutada.“ (Ethelberta tahtis sellega mulle kahtlemata meelituse ütelda, kuid ta on nii hoolimatu oma väljendusviisis, et temast sageli aru ei saa.) Kui ma aga talle jutustasin, et mu sõber Jephson kaasa töötada lubas, ütles ta kahtleval toonil „oh“. Kui siis talle seletasin, et Selkirk, Brown ja Derrick Mac-Shaughnassy ka aitama saavad, ütles ta selle „oh“ sarnasel toonil, mille juures ei saanud olla enam ühtki kahtlust; pigemini oli selgesti mõista, et ta huvi asja vastu, samuti mis puutus selle tehnilisse läbiviimisse, täiesti kustunud oli.

Ma arvan, asjaolu, et minu kolm kaastöölist kõik poissmehed olid, alandas meie väljavaateid Ethelberta silmis. Poissmeeste vastu oli tal juba kord eelarvamine.

Püüdsin talle selgitada meie kavatsuse erilisi vooruseid.

„Sa näed,“ seletasin talle, „tavalises läbilõikeromaanis loeme vaid ühe inimese mõtteid. Ent selle romaani kallal saavad töötama neli tarka meest. Lugejad saavad seega meie nelja mõtteid ja arvamusi sama hinna eest, mis nad muidu ühe kirjaniku omade eest maksaksid. Kui inglise lugeja taipab seda võitu, tellib ta juba varakult raamatu, et mitte ühest eksemplarist ilma jääda. Sarnast soodsat juhust ei tule jälle nii pea.“

Ethelberta oli nõus, et see nii on.

„Peale selle,“ jätkasin ma, ja mu vaimustus kasvas, mida rohkem ma asja üle järele mõtlesin, „peale selle saab

see teos veel teisel põhjusel omapärane; meie ei pane temasse igapäevaseid mõtteid, vaid trükime sellesse romaani meie kõigi nelja huumori ja tarkuse. Oleme läbi müünud kõik selle ainsa teosega. Paneme sellesse romaani lihtsalt kõik, mis teame.“

Ethelberta sulges suu ja ütles midagi endamisi, siis lisas ta valjusti juure: „Sellest saab vist küll üheköiteline romaan.“

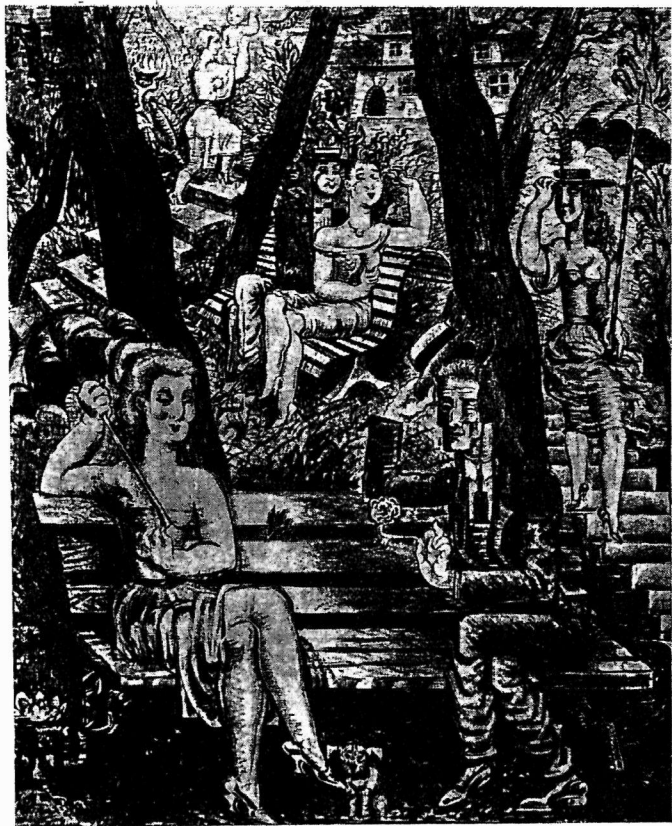
See siiski haavas mind sügavasti. Pöörasin ta tähelepanu asjaolule, et on olemas teatud arv inimesi, kes on vaid selleks ilmas, et teha ebameeldivaid märkusi autorite ja nende teoste kohta. Ka andsin talle mõista, et kirjanik vähemalt omas majas väärrib heatahtlikumat käitamist.

Ethelberta vastas, et ma peaksin teadma, mis ta mõtleb. Ta ei mõtlevat sealjuures minule, ka Jephsonilt lootvat ta midagi (Jephson oli kihlatud), kuid ta ei saavat aru, miks selleks pool kihelkonda peab kaasa kistama. (Keegi polnud kõnelenud poolest kihelkonnast. Ethelberta liialdab alati!) Et Brown ja Mac-Shaughnassy kuidagi võiksid olla kasulikud, näis talle päris võimatu. Mis teadsid kaks kogemusteta poissmeest elust ja inimese südamest! Ja eriti veel Mac-Shaughnassy!

See vali otsus Mac-Shaughnassy teadmiste kohta oli minu naise juures vaid reaktsiooni tagajärg.

Kui ta teda esikord kohtas, mõistsid mõlemad üksteist suurepäraelt. Kui ma pärast Mac-Shaughnassy lühkumist astusin elutuppa, olid ta esinesed sõnad: „Milline tore inimene on see Mac-Shaughnassy. Ta näib kõigis asjus oma-avat teadmisi.“

Sellega oli M.-Sh. täpsalt iselomustatud. Ta näib teadvat hirmus palju. Ta omab nii palju teadmisi, et teised temaga üldse mitte võistelda ei saa. Ta-

E. Viiralt.

Pariisi motiiv.

A. Kalmus.

Roomlanna.

(Eesti kunsti klišeed — sihtkapitali valitsuselt).

hab juhus, on need teadmised juhuslikult mõnikord õiged: kuid õigust öelda, nad on oma imestamisväärse usaldamatuse tõttu omapärase. Kust ta nad võtab, on saladus, mille jälile senini veel keegi ei ole saanud.

Ethelberta oli veel väga noor, kui asutasime oma kodu. (Mäletan veel, kuidas meie esimene lihunik peaaegu koha kaotas, et teda „preilikeseks“ nimetas ja talle ühe tellimise ema jaoks kaasa andis. Pisaraid valades ta tuli koju. Ta arvas, et ta ei ole vast väärt olema kellegi naine, kuid ta ei mõista, miks ta seda oma kauba müüjailt kuulma pidi.) Ta oli majapidamises veidi oskamatu, ja et ta seda ise hästi teadis, oli ta igapäevale tänulik, kes andis talle kasulikke näpunäiteid. Mac-Shaughnassy tundma õppides, näis ta temale Mrs. Beeton'ina särapärgan. Ta teadis kõik, mis vaja teada perenaisel, tundis teaduslist meetodit, kuidas koorida kartuleid ja teadis isegi kunsti, kuidas ravida kasse krampidest. Nii istus Ethelberta, muidugi piltlikult kõneledes, ta jalge ees ja õppis üheainsa õhtuga küllalt, et teise elu kodus nelja nädalaga võimataks teha.

Ta õpetas teda tuld tegema ja ütles talle, et see viis ja komme, kuidas siini maal tuld tehakse, rääkivat igasuguste looduse seaduste vastu. Ainult tatarimaal ja selle ümbruskonnas tuntavat ainuüksi tuletegemise kunsti. Ta tõestas talle, kuidas selle süsteemi kaudu võib kokku hoida aega ja tööjõudu, rääkimata sütest. Ta tegi asja selgeks ja seepeale läks Ethelberta kohe alla ja seletas tüdrukule kõik.

Amenda, meie tolleaegne teenija, oli mitmeti teenijatüdruku eeskuju. Mõlemist ei tulnud tema juures ette, oma arvamist ta ei tunnud. Ta tegi, mis teda kästi, ja täitis kõik pedantse täpsusega ning igasuguse vastutustundeta, nii et meie majapidamine sündis täielises sõjaväelises keskses.

Ta seisis sellepärast täiesti rahulikult seal juures, kui seletati Mac-Shaugh-

nassy tuletegemise meetodit. Ethelberta lõpetades, ta küsis vaid: „Teie soovite, et nüüd alati nii tuld teeksin?“

„Muidugi, Amenda, nüüdsest peale peab tuld ikka nii süütama.“

„Hea, armuline proua,“ vastas Amenda osavõtmatu ilmega ja selleks õhtuks oli asi lõpetatud.

Järgmisel hommikul alla tulles leidsime einelaua puhtalt kaetud olevat, kuid eine puudus. Ootasime — kümme minutit, veerand tundi — kakskümmend minutit. Lõppeks helistas Ethelberta ja Amenda ilmus otsekohe, rahulik ja aupaklik.

„Kas teie ei tea, et meie hommikeine on kell pool üheksa, Amenda?“

„Ja, armuline proua.“

„Ja teate ka, et nüüd on peaaegu üheksa?“

„Ja, armuline proua.“

„Noh, ja siis! Kas eine ei ole veel valmis?“

„Ei, armuline proua.“

„Saab ta üldse kunagi valmis?“

„Armuline proua,“ ütles Amenda truustüdramlikult, „ausalt öeldud, ma ei usu.“

„Miks siis? Kas tuli ei taha põleda?“

„Oo, siiski, ta põleb juba.“

„Kuid miks ei saa siis meie midagi süüa?“

„Sest et ta otsekohe jälle kustub.“

Amenda ei kõnelenud kunagi ise. Ta vastas esitatud küsimusele, üle selle ta ei läinud. Kord, kui ma selles eriomaduses veel teadlik ei olnud, ma hüüdsin ülalt alla, kas ta teab, kui palju kell on. „Ja, armuline härra,“ ütles ta ja kadus kööki. Mõne minuti pärast hüüdsin jälle. „Amenda,“ ütlesin ma etteheitvalt, „küsisin teilt umbes kümme minuti eest kellaega.“

„Nii?“ sõnas ta lahkelt. „Mina mõtlesin, et küsite, kas minna seda tean — kell on pool viis.“

Ethelberta küsis talt, et uuesti juttu teha, — kas ta on katsunud uut süüdata.

„Oo, ja, armuline proua, katsusin ne-

li korda," ja lahkelt lisas ta juure: „Kui soovite, katsun veel kord...”

Amenda oli sõnakuulelikuim teenija, kes on saanud meilt vürstlikku tasu.

Ethelberta ütles, et tahab ise alla minna tuld süütama ja käskis Amendat kaasa minna, et pealt vaadata, kuidas ta seda teeb. Mind huvitas katse ja ma läksin ka kaasa. Ethelberta pani põlle ette ja asus tööle. Amenda ja mina seisime juures ja vaatasime pealt.

Poole tunni pärast loobus Ethelberta sellest, higine, must ja tusane. Pliit oli endiselt külm ja vali. Nüüd katsusin mina ja suurima hoolega, sest mulle oli tähtis tagajärg. Esiteks tahtsin einet, teiseks tahtsin meeleldi öelda: mina sain sellega valmis. Kunst, tuld sarnasel moel algatada, näis mulle nii suurena, et iga surelik selle peale uhke võis olla. Juba harilikes oludes ei ole tuletegemine väga kerge ülesanne. Kui see mul õnnestunud oleks, oleksin kogu ümbruskonna läbi käinud ja sellest jutustanud.

Muu seas, ei õnnestunud see mul.

Süütasin kõiksugu teised asjad põlema, köögivaiba ja kassi, kuid aine pliidi all näis tulekindlana.

Ethelberta ja mina istusime kumbki teisele poole seda südametut pliiti, vaatasime üksteisele otsa ja mõtlesime Mac-Shaughnassyle, kuni Amenda vabastas meid meeleheitest oma hea ideega. Ta väljendas ta ja jättis meie hooleks teda vastu võtta või mitte.

„Võib-olla on parem,” sõnas ta, „kui katsun täna veel vana viisi järgi?”

„No ja, Amenda,” ütles Ethelberta ja tõusis üles. Kõheldes lisas ta juure: „Parem süütame teda alati vanal viisil.”

Üks teinekord Mac-Sh. õpetas meid araabia viisil kohvi valmistama. Araabia peab olema must maa, kui seal sageli nii kohvi tehakse. Ta määris kaks kastekannu, kolm kruusi, ühe laudlina, ühe muskaatpähkli hõõrumisraua, jõhvsõela, kolm tassi ja iseenda. Sellest sai kohvi kahe inimese jaoks — mis

oleks vaja olnud terve seltskonna tarvis, sellele ma ei sõanda mõelda.

Et meie pärast seda kohvi juua ei tahtnud, kirjutas Mac-Sh. meie arenematu maitse arvele; olime juba liigkaua harjunud jooma vähemväärtulist jooki. Sellepärast jõi ta ise need kaks tassi tühjaks ja sõitis siis koju.

Mäletan, et tal oli sel ajal üks tädi, salapärane vana daam, kes asus mingis varjatud paigas, kust manas esile kirjeldamata õnnetusi M.-Sh. sõpradele. Mida ta ise ei teadnud, seda teadis ta tädi. „Ei,” ütles ta sageli veenva avalikkusega, „see on midagi, milles mina sulle ei tea nõu anda. Kuid ma tean, mis teen; kirjutan tädile ja küsin temalt.” Ja paari päeva pärast tuli ta jälle ja tõi oma tädi nõuanded kaasa. Kui olid noor ja kogematu või parandamatu narr, täitsid neid.

Kord saatis ta meile M.-Sh. kaudu retsepti prussakate hävitamiseks. Elasime tookord ilusas vanas majas, kuid temaga oli lugu sarnane, kui enamiku luuleliste vanade majadega, ta vourused olid vaid välised. See oli logisev ehitis arvutu hulga pragudega, lõhedega ja aukudega. Mõnikord eksisid konnad isegi meie söögituppa; see oli neile sama üllatav, kui vihastav meile. Lugematu hulk rotte ja hiiri, kes pöörase heameelega harrastasid kehalisi harjutusi, olid valinud selle toa oma võimlaks, ja meie köök oli pärast kella kümnet prussakate klubiruumiks. Nad tulid läbi põranda ja seinte ja hullasid kergemeelselt ja muretult seal koiduni.

Rottide ja hiirte vastu Amendal ei olnud midagi, ta vaatles neid meeleldi, kuid prussakate vastu oli tal eelarvamamine. Sellepärast röömustas ta, kui mu naine talle ütles, et M.-Sh. tädi nende hävitamiseks meile võrratu retsepti oli annud. Ostsime kõik vajaliku, tegime segu valmis ja puistasime kõikjale. Prussakad tulid ja sõid. See näis maitsev neile, sest nad sõid kõik ära ja olid nähtavasti pettunud, et enam ei olnud. Ent nad ei surnud.

Kui sellest M.-Sh.-ile jutustasime, muigas ta tusaselt ja ütles paljutähendavalt: „Las nad aga söövad!”

See pidi küll olema üks neid salajasi, aeglaselt mõjuvaid mürke. Ta ei hävitanud prussakaid kohe, kuid näris nende tervist. Iga päevaga pidi asi minema halvemaks ja halvemaks, ilma et nad oleksid taibanud, mis see õieti tähendab, kunj ühel hommikul leiame nad koolnult köögis lamamas.

Valmistasime sellepärast rohkem seda segu ja riputasime igal õhtul kööki. Peagi tuli juure prussakaid naabrusest. Iga öösel kasvas nende arv. Nad töid kõik oma sõbrad ja sugulased kaasa. Võõrad prussakad, kellel polnud mingit õigust meie suhtes, said loost kuulda ja tulid parvedena ning püüdsid meie prussakailt suutäied eest ära näpata. Nädala lõpuks olime miili kauguselt kõik prussakad meelitanud oma kööki, kui neid just lombakus ei takistanud.

M.-Sh. arvas, see olevat õieti hea; puhastame kogu ümbruskonna ühe hoobiga. Prussakad olid nüüd kümme päeva järgimööda mürki söönud ja ta arvas, et nende lõpp ei ole enam kaugel. Olin rõõmus selle üle, sest mulle tundus see piiritu külalissõbralikkus ajajooksul liig kulukana. See oli kallis mürk, mis

andsime neile, ja prussakad olid suured söödikud.

Läksime alla vaatama, kuis nendega on. M.-Sh. leidis, et nad näevad imeelikud välja ja oli arvamisel, et nad peagi lõhkema peaksid. Mis puutub minusse, siis võin vaid öelda, et mul punnub igasugune huvi veel kunagi näha sarnast täissöönud prussakate hulka. Üks igatahes suri sel õhtul. Ta tahtis parajasti pageda kuulmatu suure mürgi portsjoniga, kui ta tabati, ja kolm või neli teisi tungisid talle kallale ja surmasid ta.

Kuid ta jäi, niipalju kui mina jälgida võisin, ainukeseks, kellele M.-Sh. retsept sai saatuslikuks. Teised läksid ümarikuks ja rasvaseks mürgist, mõned olid tõesti tüsedad kujult. Juhuslikult vähendasime küll nende arvu, kuna andsime neile päris harilikku prussakamürki. Kuid M.-Sh. vahendi tõttu neid oli kogunud meie majja nii suur hulk, et täielist hävitamist polnud lootagi.

Viimasel ajal ma ei ole midagi kuulnud M.-Sh. tädist. Arvatavasti on üks M.-Sh. südamesõpru ta asukoha üles leidnud ning ta ära tapnud. Kui lugu nii on, tahaksin talle küll avaldada tänu.

Kuis „valmivad“ iludused?

Elavast inimesest — trükipildini.

See on tõepoolest pikk, keeruline ja imetusväärne protsess. Päevapildistusegi vastu juba tunneme salajast aukartust, kuid pildi ülekandmine metallile ja sealt — trükipaberile, seda on üldse raske ettekujutada.

Iludusvõistlusest osavõtjate piltide klišeerimise puhul oli meil juhus jälgida kogu seda fototsinkograafilist protsessi. Siin askeldab pika tööpäeva üle poole tosinat tatarimütsikestes noormehi — siniste põlled ja värviliste sõrmedega. Annud pildi ühe kätte neist, algab pilt kohe vae-

varikast rännakut läbi mitmesuguste optiliste aparaatide ja laboratoorsete kemikaalide. Valitsevad tegurid — tuli ja vesi!

Esimene asi — päevapilt kantakse tagasi klaasile, valmistatakse uus negatiiv. Selleks pilt seatakse valgustusaparaadi ette, võetakse vajaline kaugus ja kohendatakse ta kõikipidi negatiivile kopeerimiseks. Negatiivklaas valmistatakse sama kohe laboratooriumi punakas hämaruses ja talutatakse gasetis taas fotoaparaadile. Paariminutilise valgustamisega on iludused negatiivil.

ühesõnaga — ümberpööratud protsess päevapildistuse tehnikas.

Nüüd läheb see tulemus laboratoorsele ilmutamisele, kinnitamisele, lahendamisele ja kõvendamisele, millised üksteisele järgnevad protseduurid seisavad peamiselt negatiivklaasi „pesemises” keemiliste vedelikkudega. Need vedelikud on enamikult üsna eba viisaka lõhnaga ja meister, kes kogu seda „ilmutamist” teeb, vabandab väga „et peab iluduste armsaid näokesi niisutama sellaste vedelikkudega, kuid lõppeks — pole väga viga — ta peseb nad veega taas puhtaks.

Kui klaas küllaldasti kuivanud, läheb töö uue meistri kätte — kopeerimiseks tsingile. Siin võetakse väikene plaadikene pöörgelgel: tsinki ja kaetakse see valgustundeliku preparaadiga. Meister asetab negatiivklaasi kopeerimisraamis tsinkplaadikese vastu ja viib valgustusaparaadisse, kus kaartuli iluduste

näokesed põlistab tsingi valgustundelikku kihti. Nüüd algab tsinkplaadikese ga samasugune töö, nagu eelpool negatiivklaasigagi. Ainult vedelikud on siin päris mürgised. Mees töötab kummsõrmikutega. No ja siis põletatakse koopia kinni. Kuid veel ei näe tavaline silm näokesi tsingil. Need ilmuvad alles lõpulikult viimistlemisel. Tähtsaim toiming siin on võrgusõõtmine.

Söödetakse salpeetrihappe lahuga. Selle järgi hõõrutakse tsink magneesiumiga valgeks. Nüüd juba kohtame armsate näokesega. Retušeeritud, nad loksutatakse taas happes, et valguspunktid saavutaksid lõpliku teravuse. Viimane vaev on — süvendada punktide vahet, anda tarvilik reljeefsus, et tsink — nüüd juba klišee — annaks paberile väärrika kujutise. Edasi rändab metalline iludus trükimeistri kätte ja sealt... mitmestuhandes eksemplarid kõigile imetlemiseks.

Tervendatud uudishimu.

Kummalisi lugusid jutustatakse Beckfort'ist, kes ehitas toredaima lossi Inglismaal, oma pargi aga laskis piirata 12-jala kõrguse müüri ja ei lubanud kellelegi tulla sisse. Kuid uudishimu vaevas üht lordi naabrusest sedavõrt, et ta ööl laskis panna redeli kõrge müüri ääre ja ronis üle. Kuid teda leiti õige pea ja viidi härra Beckfort'i ette, kes peale nime nimetamist võttis vastu teda väga viisakalt, hommikul teda ise juhtis ümber, laskis kostitada teda vürstlikult ja ise lahkus, kusjuures jättis jumalaga lordiga kõige viisakamalt. See, rõõmus õnnestunud tembest, tahtis rutata jälle koju, leidis aga kõik pargivärad sulatuna; ei olund kedagi, et neid avada. Kui ta pöördus tagasi ja palus abi lossis, öeldi talle, härra Beckfort laskvat öelda, minna välja sealt, kust ta tulnud sisse. Redel seisis veel samal kohal.

Lord oli vihane; ei aidanud aga midagi — ta pidi võtma vaevaks otsida üles oma keeldud sissetulekukoha ja ronima üle. Ta oli alatiseks arstitud uudishimust.

Väljamaa nabi.

Dr. Hill, üks inglise arst, tahtis saada liikmeks Londoni teadusmeeste seltsi. Tal ei vedanud sellega, teda ei võetud vastu. Mõne aja pärast ta saatis ülikoolile teadaande imetlusväärsest arstimisviisist, milline temal õnnestunud. Ta olevat lappinud ühe madruse murdunud jala liimiga ja nõoriga.

Oldi vaimustatud sellest imetlusväärsest arstimisviisist. Teisel päeval tuli uus kiri dr. Hill'ilt. Ta paluvat saatnudada, et ta kiiruses ei olevat saanud oma esimest teadaannet täiuslikuna. Alles nüüd ta nägevat, et on unustanud teatada, et madrusel oli puu jalg.

Moeäri R. Viidermann

Soovitan:

kübaraid igaks hooajaks, kõiksugu pitse,

suur väljavalik sukki,

kleidi- ja kübara garnituure, moeudiseid.

Moeäri Suur Karja tän. 19.

Austusega R. Viidermann.

Uuendage kohe „ILO“ tellimist!

Tellimishinna asjus.

Kuna postiagentuuridest tellijad on maksnud vähe kõrgema tellimishinna kui on nüüd tegelik hind (vähendati 1. jaan. 1930), siis teatame, et tellimisaeg rohkem makstud tellimisraha arvel arvatakse vastavalt edasi. Korraldus on tehtud postiaeg. tellimishinna muutmiseks.

Talitus.

Lugupeetud kirjandussõbrad!

Ärgu unustagu keegi külastada

**Tallinna (Balti) Jaama
raamatukauplust.**

Viimane on praegu täielikumaid Euroopa riikide pealinnade raudteejaamade raamatukaupluseid.

Siit leiате 10 keeles kõige uuemaid ja huvitavamaid ajakirju, ajalehti ja raamatuid.

Te' võite enda surnuks naerda, lugedes ainukest Eesti naljaajakirja „Anekdoodid ja naljad“.

Täis põnevust on kriminaaljutud Uus Nick Carter.

Kauplus avatud

vahetpidamata iga-päev kella 6 homm. kuni kella 1 öösel.

- 1) Surmatoovad roosid.
- 2) Kuradi sonaat.

Eesti naiste iludusvõistlus 1930. aastal.

Hääletamisleht.

(„JEO“ nr. 3.)

Eelistan
(iluduse nimi ja koht)

Miks?

Isiklike soovide iludusvõistluse kohta

Hääletaja nimi

vanus

elukutse

aadress

Maksev ainult „JEO“ nr. 3-mas ja 2-ses avaldatud
iluduste kohta.

Hääletajate vahel jagatakse välja väärtuslike asju:

kohvergrammofon, fotoaparaat,

kirjutustarbed, taskukell,

šokolaadi, raamatuid j. n. e.

Jagamine juba lähemal ajal.

Trükitöö.

Pjakiiri „960“

Tallinn
Postkast 135

Saatja:

H. Laas

Kondiitri- ja pagariäri ning kohvik
Tallinn, Vana-Posti tän. 7

Alati rikkalik valik **igasuguseid kondiitri
maiustusi ja pagaritööstuse saadusi**,
valmistatud kõige parematest ja värskematest
järgu tooresainetest.

Alati saadaval: **kohvi, tee, kakao, shoko-
lad, karastavad joogid.**

Teenimine kiire ja viisakas.

H. Laas

Kondiitri- ja pagariäri ning kohvik
Tallinn, Vana-Posti tän. 7

Ajakiri „ILO”

Huvitavaim kultuurajakiri Eestis.

Väärtuslik ja haarav sisu.
Uudsed ja põnevad teemid.

Kõikikõitev armastusromaan

Vaimustavad novellid.
Kuulsad autorid.
Palju pilte.

Esimesi iludusvõistluse numb-
reid on veel vähesel arvul saadaval.

Sisus: võrratumaid artikleid naise elust
ja ilust, erootikast, — reisikirju,
vesteid kirjandus- ja kunstielust,
novelle. Romaan.

Ilusamaid eesti naisi.

Iludusvõistlus ilusaima eesti naise nimele.

Toimetus & talitus, Tallinn — Väike Karja t. 1. Postkast 135.

— — Tellimishinnad numbri eesotsas. — —

Ajakirja „ILO“ 1929. aastakäik.

Võrdlematult suurepärase lugemisvara.

Valitud sisu — nimekaimad autorid.

Artikleid:

1. Tänapäevane usk ja kõlblus — Th. Tallmeister.
2. Uusi puhanguid kunstielus — R. Kangro-Pool.
3. Ilus naine agade valitsejana — Dr. Tornius.
4. Naise ja mehe ideaalid armastuses.
5. Tuimad inimesed näitelaval — H. Vellner.
6. Goethe ja sport.
7. Inimkonna sõber.
8. Kirjanduslik juubilar — M. Jürman.
9. Rahvusliku kultuurloomingu eksiteed — R. Kangro-Pool.
10. Suurvaimude hingelisest rikkeist.
11. Naised iludusvõistlustel.
12. Tallinna vanade tornide võlu — M. Ehrenvert.
13. A. Strindberg — „Sinises tornis“.
14. „Seaduslik armuke“ arvustustules — H. Barbusse, Roda Roda j. t.
15. Kas uskuda hingede rändamisse? — H. Kahlenberg.
16. Kalevipoja seikluste jälgi — A. Liiv.
17. Naine juhtumisrikkal kujunemise rännakul — M. T.
18. Elurõõm ja tervis — Dr. G. Z.
19. Tants vabas õhus — Dr. V. B.

Hukirjandust:

1. Elu hääl — Knut Hamsun.
2. Ammu möödunud juhtum — John Galsworthy.
3. Kolm kuradit — Ch. Baudelaire.
4. Liig ilus unelm — H. Barbusse.
5. Tänav ja majanumber — Fr. Molnar.
6. Nataša — A. Tolstoi.
7. Valged jõulud — E. Verhaeren.
8. Raudteeõnnetus — Th. Mann.
9. Suvine novell — St. Zweig.
10. Pulmad — M. Soštsenko.

Vesteid, följetone:

1. Meie vaimud — Trubaduur.
2. Vestlus Eduard Vildega.
3. Talent — A. Valgma.
4. „Feischneri“ klatsiklubis — Paburitaki.

Reisikirju:

1. Päevi Vahemere kaldail.

Ringvaateid ja arvustisi:

1. Kroonitud „Looduse“ lapsed.
2. Kunsti „luukambris“.
3. Vennalik Arvi Järventaus.
4. Alasti naine „Estonia“ teatrilaval.
5. Kunsti paraadilt.
6. Ringvaateid ja märkmeid.
7. Eesti foto.
8. Kunstnik Adamson — Eric.
9. Väino Aaltonen.

Mälestuskirju, juubeleid:

1. Janis Rainis †.
2. Knut Hamsun 70 a.
3. A. Bourdelle †.

Kaubandus-tööstust:

1. Ringkäik savitööstuses „Savis“.
2. Naised töösturitena.

Moodi:

1. Millesse riietuda?

Anekdoote.

Pilte: igas numbris.

Eesti kunsti: Adamsoni, Areni, Bergmanni, Janseni, Kase, Koordi, Mäe, Sannamehe, Veeberi ja Viiralti töid.

Illustratsioonid: F. Kaselt.

Soome kunsti: V. Aaltose skulptuure.

Fotosid — kodu- ja välismailt.

Aastakäigu komplekte on veel saadaval väga soodsa hinnaga —

ainult 75 senti aastakäik.

Tellige viivitamata see suurepärase lugemisvara. Kes saadab komplekti hinna rahas või postmarkides, saadetakse komplekt postikuludeta koju kätte. Aadr.: Tallinn, V. Karja tän. 1 — postkast 135.